

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2164
2,90€ | 14 MARÇ 2021

Agustí Codinach

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Sant Josep, model de paternitat

L'Any dedicat al fuster de Natzaret el proposa com a referent de tendresa i valentia creativa

Agustí Codinach

«El que m'inspira és el missatge cristià de les benaurances» P 24-27

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Sant Josep, a fons

A *Catalunya Cristiana* ja ens hem anat fent ressò de l'esplèndida carta apostòlica del papa Francesc *Amb cor de Pare* dedicada a sant Josep i ho continuarem fent en l'any a ell dedicat. En aquest número, en la proximitat del 19 de març, centrem el Primer Pla i la portada en el gloriós patriarca.

A la carta, el Bisbe de Roma, entre d'altres, posa en relleu sis característiques ben actuals de la paternitat de sant Josep: la tendresa, l'obediència, l'acollida, la valentia creativa, el treball i la responsabilitat. El P. Josep M. Blanquet, en aquest mateix número, en glossa dues: la tendresa i la responsabilitat. Parlem breument de les altres quatre i la seva vigència.

L'obediència: vet aquí una virtut que, ben entesa, no té res a veure amb una docilitat passiva i irracional que podria ser un error mil·lenari de la història de l'Església. Francesc explica que Josep, amb l'obediència, va superar el seu drama i va salvar Maria. Jesús, a Natzaret, aprengué d'ell i fins i tot en el moment més difícil de la seva vida, que va ser a Getsemaní, va preferir fer la voluntat del Pare i no la seva pròpia i es va fer «obedient fins a la mort, i una mort de creu» (Fl 2,8). Per això, l'autor de la carta als Hebreus conclou que Jesús «aprengué en els sofriments què és obeir» (5,8). Una obediència, doncs, activa, pastada en el discerniment i la sofrença.

L'acollida: Francesc posa en relleu

que s'esdevenen fets en la nostra vida el significat dels quals no entenem, i que la primera reacció és decebre'ns i rebel·lar-nos-hi. Josep, en canvi, deixa de costat els seus raonaments per donar pas al que s'esdevé i per més misteriós que sembli, l'acull, assumeix la responsabilitat i es reconcilia amb la seva pròpia història i afegeix en una frase brillant: «Si no ens reconciliem amb la nostra història... sempre serem presoners de les nostres expectatives.»

La valentia creativa: segons Francesc sorgeix especialment quan trobem dificultats. En afrontar un problema podem quedar-nos aturats i abaixar els braços o bé podem enginyar-nos-les d'alguna manera. De vegades les dificultats són precisament les que treuen a la llum recursos que cadascú de nosaltres ni tan sols pensàvem que teníem.

El treball: des l'encíclica *Rerum novarum* de Lleó XIII s'ha destacat la relació amb el treball que caracteritza sant Josep. «D'ell, Jesús va aprendre el valor, la dignitat i l'alegria que significa menjar el pa que és fruit de la pròpia feina.» Avui que el treball torna a representar una urgent qüestió social i l'atur assoleix de vegades nivells impressionants, fins i tot en aquelles nacions que durant dècades han experimentat un cert benestar, cal, amb una consciència renovada, comprendre el significat del treball que atorga una dignitat de la qual el nostre sant és patró exemplar.

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
13	Vida eclesial
23	Opinió
24	L'entrevista
28	Carta dominical
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

Comencem les fitxes dedicades a l'Any de la Família

PÀGINA 39-40

22
Augmenten en 106.000 les declaracions de la Renda a favor de l'Església

La pandèmia, motiu de reflexió indefugible

PÀGINA 16-17

«La paradójica realidad de Dios»

PÀGINA 36-38

47
Mohamed Fuad Amrani, director de l'Associació Atila a Tetuan (Marroc)

La setmana en tuits

LETICIA SOBERÓN @LSOBERN

Membre del Dicasteri per a la Comunicació de la Santa Seu
La violència és enemiga de la intel·ligència. Qui haurà convençut aquests joves que la ira desfermada canvia alguna cosa per a bé? Qui tindrà el valor d'ensenyar-los la participació dinàmica i pacífica? Els partits barallant-se entre ells no en són exemple. Penseu-hi si us plau

CARDENAL CHARLES BO @CARDINALMAUNGBO

Arquebisbe de Yangon, Birmània
Birmània va tenir el seu propi «moment Tiananmen» quan una monja catòlica va impedir que les forces militars avansessin contra els manifestants enmig del continu cop d'estat militar del país

DORO CARBÓ MARTORELL @DOROCARBO

Professora de Secundària a l'Escola Marillac de Barcelona
La pandèmia ens dicta prudència (no toca aquest any anar a manifestacions presencials) però la reivindicació del paper de la dona a l'Església és irrenunciable

ÒSCAR BARDAJÍ @OSCARBARDAJI

Director de Comunicació de l'Abadia de Montserrat
L'Escolania de Montserrat ha convertit enguany la tradicional jornada de portes obertes en unes «Portes obertes permanents». Les famílies podran conèixer de manera presencial el seu projecte educatiu i les seves instal·lacions tot concertant dia per fer-hi una visita personalitzada

Zoom

EDUARD BRUFAU

El cop d'estat a Birmània ha provocat fins ara almenys una vintena de morts i nombrosos ferits i detinguts. Per pròpia iniciativa, alguns catòlics estan intentant aturar el bany de sang, com és el de cas de la Gna. Ann Nu Thawng, de la Congregació de Sant Francesc Xavier, que ha implorat personalment als policies que posin fi a la repressió. D'aquesta manera, ha aconseguit que un centenar de manifestants trobin refugi al seu convent.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Diàleg interreligiós

La nostra programació inclou cada setmana un espai dedicat a l'ecumenisme (relacions entre els cristians) i al diàleg interreligiós en general. *Temps de diàleg*, els dimarts cap a les 18.30 h dins el magazine *El Mirador de l'actualitat*, ofereix un testimoni d'aquesta cultura de l'encontre que defensa i demana sempre el papa Francesc. Des de la vivència de la pròpia creença, la persona entrevistada ofereix claus que ajuden a entendre la importància de la fraternitat en una societat plural.

El 9 de març, vam repassar el gran missatge que el Sant Pare ha ofert al món en el viatge apostòlic a l'Iraq. D'acord amb el programa oficial del viatge, el Pontífex visitava Najaf, Nassirya i la Plana d'Ur. A Najaf, un dels llocs més sagrats de l'Islam xiïta, el bisbe de Roma es reunia amb el gran aiatol·là Sayyid Ali Al-Husaymi Al-Sistani. Després a Nassirya, a la vora del riu Èufrates, es feia una trobada interreligiosa a la Plana d'Ur. L'esperit de l'encíclica *Fratelli tutti* i del document sobre la fraternitat, signat el 2019 a Abu Dhabi, són referent per a un món divers que busca la pau.

L'efemèride de la setmana

21 de març del 1952: davant la imminència del XXXV Congrés Eucarístic Internacional, el Govern de l'Estat decreta la venda lliure de pa, que deixa de ser un article racional.

LA SAL DE LA TERRA

PDA, l'agenda quaresmal escolar

D'acord, les sigles *PDA* poden equivaler a moltes coses, com ara a les paraules angleses *Personal Digital Assistant*, que eren aquells exitosos microordinadors a mode d'agenda electrònica extingits amb l'arribada dels telèfons intel·ligents. La *PDA* escolar d'avui ens remetria a tres accions pròpies de l'agenda cristiana i la Quaresma: *Pregària*, *Dejuni*, *Almoina*. Potser poden resultar paraules estranyes a bona part de la comunitat educativa, així que tot seguit les desgranarem

No és una mala idea vincular la pràctica solidària de l'escola a aquest temps de Quaresma

JOAN BUSCÀ I AMBRÓS
Economista

En la majoria d'empreses i comerços, en acabar un any de calendari, és bo fer un balanç per saber com ha anat l'any natural.

El 2020 serà recordat com un dels pitjors anys de la història moderna. Alguns indicadors han registrat caigudes mai vistes: la despesa en la restauració ha caigut un 48%; la mobilitat en el transport públic, un 50%, i el nombre de pernoctacions (turisme) ha caigut un 77,4% a Catalunya. La caiguda del PIB el 2020 ha sigut d'un 11,4% respecte de l'any anterior. La Unió Europea ha tingut una caiguda del PIB del 2,5% i els EUA, del 3,5%. El 2020 s'han tancat 20.479 empreses. Això representa que 196.000 persones han anat a l'atur a Catalunya. Un 15,4% dels treballadors autònoms

per implementar-les a l'agenda del quotidià quaresmal.

La *pregària* és l'obertura de l'ésser a Aquell qui és la Vida. Ja la filòsofa Simone Weil afirmava que «la clau d'una concepció cristiana dels estudis és que la pregària està feta d'atenció». Segons ella, estar atenta a un problema de matemàtiques o a l'estructura i sentit d'un poema és pregària perquè implica la sortida d'un mateix vers quelcom que transcendeix la persona, semblant a l'orientació vers la llum del gira-sol. Treballar la pregària a l'escola per Quaresma és capacitar l'alumne per a l'escolta atenta, sortir d'ell mateix, albirar la llum d'un Déu que es dona.

L'atenció demana silenciar estòmacs que ens fan estar delerosos d'altres coses i ens condueix a la segona paraula de l'agenda qua-

ELOI ARAN

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya

resmal, el *dejuni*. L'escola també ha d'educar, a contracorrent, per saber-nos estar d'allò que no és essencial, és a dir, donar lucidesa als alumnes per identificar què és un accessori o un mitjà i no caure així en la idolatrització d'imatges mentals o objectes.

Com bé recorda el text d'Isaïes, el dejuni, per ell mateix, sense atenció vers qui pateix, no «llueix» als ulls de Déu (Is 58,3-12). Per això la tercera paraula de l'agenda quaresmal és *l'almoina*, que podem entendre com a pràctica de caritat envers els més dissortats del planeta. Potser, així com vinculem el Nadal amb la campanya de recollida d'aliments, no és una mala idea vincular també la pràctica solidària de l'escola —apadrinaments, campanyes amb ONGD, etc.— a aquest temps de Quaresma.

PUNT DE VISTA

Balanç econòmic de l'any 2020

ha demanat alguna ajuda en l'últim mes de desembre. La Unió Europea avisa l'Estat que pot haver-hi una allau de fallides empresarials.

Augmenten amb força les exportacions de mercaderies, després dels primers mesos de la pandèmia. El 2020, el turisme mereix un punt i a part. Per l'aeroport de Barcelona han passat 12.739.259 passatgers, un 75,8% per sota de l'any anterior.

L'Estat encapçala l'últim lloc del rànquing dels països de la Unió Europea amb ajudes directes a l'economia empresarial

La xifra més baixa dels darrers 25 anys. Això ha portat una reducció de les pernoctacions superior al 70% respecte de l'any anterior.

Durant tot l'any 2020, hem demanat i reiterat de forma persistent que l'única ajuda vàlida per salvar la pandèmia econòmica en aquesta situació de pandèmia sanitària era i és que els governs ajudin el teixit productiu empresarial i comerç amb diners i ajornament d'imposos, entre altres ajudes.

Lamentablement no ha estat així. L'Estat encapçala l'últim lloc del rànquing dels països de la Unió Europea amb ajudes directes a l'economia empresarial. Això farà que la recuperació econòmica sigui molt més lenta del que les institucions preveuen.

UN NOU LLINDAR

L'amor de «misericòrdia» en temps difícils

L'amor de l'Església pels pobres s'inspira en l'Evangeli de les benaurances i en la seva atenció als més desheretats

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Algú pot pensar que parlar de l'amor resulta ambigu pel sol fet de ser una paraula utilitzada amb molts sentits i obeint a situacions humanes ben diverses. Quan Jesús parla de l'amor es refereix a l'entrega a l'altre pel valor que és ell mateix, pel reconeixement de la seva dignitat i per la donació que fa de la pròpia vida. És així com ell ens ha estimat fins a dir que «ningú no té un amor més gran que el qui dona la vida pels seus amics» (Jn 15,13) i immediatament dirà «vosaltres sou els meus amics» (v. 14). Des d'aquesta visió, vol que entenguem l'amistat des de la seva forma d'exercir-la. Per això, com fer-ho per introduir els valors evangèlics que són expressió d'aquest amor, com són la *misericòrdia*, la *caritat*, l'*honestedat*, la *solidaritat*, l'*empatia*, el *servei gratuït*, el *perdó* sense mesura, la *justícia*, entre tants altres, en situacions cada cop més deteriorades i abocades a la soledat, al desànim i a la desesperació? Ho és l'amor de misericòrdia, en la línia de les benaurances i la manera com estima Jesús, la nostra forma peculiar d'estimar?

Exercint la misericòrdia, que, com diu la mateixa paraula, és obrir el cor (...cordia) a allò més miserable (miseri...) podem generar confiança i fer que molts dels qui s'han vist frustrats i viuen decebuts, recuperin l'esperança. La tràgica experiència que està patint

ara el món sencer a causa de la pandèmia, com en altre temps ho va viure el poble de Déu a l'exili patint una forta crisi religiosa i social, pot ser l'oportunitat per aixecar els ànims de tothom, una ocasió per implicar-se en una profunda renovació espiritual i en la recuperació de la identitat personal i col·lectiva. És evident que sense Déu perdem l'autèntica fesomia humana i no se'ns identifica. Entenc molt bé el papa Francesc quan diu que «fer present Déu és un bé per a les nostres societats» (FT 274).

La Doctrina Social de l'Església veu en aquesta forma d'estimar una opció clara per la justícia, que s'identifica amb l'amor. Des d'aquesta perspectiva «l'Església ensenya a socórrer el proïsme en les seves múltiples necessitats i prodiga en la comunitat humana innumbrables obres de *misericòrdia corporals i espirituals*: d'entre aquestes obres, l'almoïna feta als pobres és un dels principals testimonis de la caritat fraterna i és també una pràctica de justícia que agrada a Déu» (CDSE 184). Sant Gregori el Gran diu que «quan donem als pobres les coses indispensables, no els fem liberalitats personals, sinó que els retornem el que és seu. Més que fer un acte de caritat, el que fem es accomplir un deure de justícia». L'amor de l'Església pels pobres s'inspira en l'Evangeli de les benaurances, en la pobresa de Jesús i en la seva atenció als més desheretats.

La tendresa paternal del fuster de Natzaret

L'any dedicat a sant Josep posa el focus en la humilitat i la paternitat cristianes

EDUARD BRUFAU
Fotos: Agustí Codinach

Jesús va créixer amb el model d'humilitat de sant Josep, tal com reflecteix aquesta imatge de l'església del Sagrat Cor dels Jesuïtes de Casp.

PAPA FRANCESC
«En cada circumstància de la vida,
Josep va saber pronunciar el seu “fiat”»

El 8 de desembre del 1870 el papa Pius IX va declarar sant Josep patró de l'Església catòlica. Amb aquesta decisió magisterial es donava un relleu més oficial a l'espòs de la Mare de Déu i pare de Jesús, i d'aquesta manera es recollia el sentiment de bona part del poble fidel, que des de feia segles, per pròpia iniciativa, tenia una gran devoció a sant Josep. Amb motiu dels 150 anys d'aquesta efemèride el papa Francesc va promulgar el desembre passat l'Any de Sant Josep mitjançant la carta apostòlica *Patris corde*.

Humilitat i confiança

Amb aquest document el Bisbe de Roma pretén posar en valor, a més del paper central de la família, diversos aspectes del fuster de Natzaret que són importants per a la vida de qualsevol cristià: la humilitat, la confiança, la responsabilitat, l'obediència o la paternitat. Un dels primers aspectes que apareixen en el document del Papa és la humilitat: «Sant Josep ens recorda que tots els que es troben aparentment ocults o en “segona línia” tenen un protagonisme incomparable en la història de la salvació.» La humilitat de sant Josep, com la de Maria, no té res a veure amb un encongiment causat per la por, la vergonya o la fugida de la realitat; al contrari, aquest ocultament implica assumir la realitat i, per amor, posar-se a disposició dels altres i de Déu per servir-los: «En cada circumstància de la vida, Josep va saber pronunciar el seu *fiat*, com Maria a l'Anunciació i Jesús a Getsemaní. (...) La vida espiritual de Josep no ens mostra una via que explica, sinó una via que acull.» Aquesta és la humilitat a la qual està cridat tot cristià; una humilitat que no fa que la persona es tanqui sobre ella mateixa, sinó que s'obri confiadament i de manera activa per tal de donar fruit.

Francesc relaciona aquest ocultament amb la confiança, actitud especialment cabdal avui, en què la inestabilitat general convida més aviat a la por i la suspicàcia. Des del moment que va dir sí a acollir el fill de Maria, sant Josep va haver d'afrontar situacions difícils de comprendre, injustes i fins i tot angoixants, com ara la sagnant persecució d'Herodes i la fugida a Egipte. Però malgrat tot, va posar sempre per davant la plena confiança en Déu. Per això, la constatació del mal en forma de dolor i d'injustícia no ens ha de fer perdre l'esperança. Com diu el Papa, «...es pot tenir la impressió que el món està a mercè dels forts i dels poderosos, però la “bona notícia” de l'Evangelí consisteix

a ensenyar com, tot i l'arrogància i la violència dels governants terrenals, Déu sempre troba un camí per complir el seu pla de salvació, (...) amb la condició que tinguem la mateixa valentia creativa del fuster de Natzaret, (...) anteposant sempre la confiança en la Providència».

És en aquest sentit que s'ha d'entendre l'obediència de sant Josep. No es tracta d'un compliment a cegues d'unes ordres rebudes, evitant qualsevol dubte, sinó de fer seva la voluntat divina. Si Déu és amor, aquell de qui ho hem rebut tot, posar-se completament a les seves mans no és cap rendició indigna per a l'home, ni implica renunciar a la pròpia llibertat; tot al contrari, és reconeixent la benvolença de Déu que la persona humana es configura com un ésser obert, disposat a créixer acollint tot el que li vingui, bo o dolent, sabent que sempre tindrà sentit des de l'amor del Pare. Aquesta disposició no estalvia el dolor — la vida de la Sagrada Família no va estar exempta de patiment —, però fa que el pessimisme i l'amargor no tinguin l'última paraula. Per a Josep, per a tot cristià, malgrat tot, el món té sentit perquè és obra de Déu, que és amor.

Paternitat i tendresa

A la carta *Patris corde* Francesc, com no podia ser d'una altra manera, parla a bastament de la paternitat de Josep. El pare de Jesús no exerceix la seva autoritat d'una manera despòtica, sinó entenent-la com a donació d'un mateix, com a actitud de sacrifici, disposant-se a lliurar la pròpia vida. En aquest punt, el Papa cita unes paraules d'un dels seus antecessors a la Seu de Pere, Pau VI, que afirma que la paternitat de sant Josep es concreta «en haver fet de la seva vida un servei, un sacrifici al misteri de l'Encarnació i a la missió redemptora a la qual es troba vinculada; en haver utilitzat l'autoritat legal, que li corresponia dins la Sagrada Família, per fer-ne un do total d'un mateix, de la seva vida, del seu treball; en haver convertit la seva vocació humana d'amor domèstic en l'oblació sobrehumana d'un mateix, del seu cor i de tota capacitat en l'amor posat al servei del Messies nascut a casa seva».

Per tant, sant Josep ens ensenya que la figura del Pare té poc a veure amb algú que priva de llibertat els

Els pares cada vegada s'aboquen més en la cura dels fills.

fills, i que sotmet la família arbitràriament als seus capricis sense motiu. Per al papa Francesc, «ser pare vol dir introduir el fill en l'experiència de la vida, en la realitat. No per retenir-lo, per posseir-lo, sinó per fer-lo capaç d'escollir, de ser lliure, de sortir. Potser per aquesta raó la tradició també ha posat a Josep, a més de l'apel·latiu de "pare", el de "castíssim". (...) La castedat consisteix a ser lliures de l'afany de posseir en tots els àmbits de la vida. Només quan un amor és cast és veritable amor.»

El model de paternitat de sant Josep que proposa el Papa arriba en un moment en què es replanteja com ha de ser el paper de l'home, i sobretot del pare, dins de la família. Una de les persones que més ha reflexionat els darrers anys sobre aquesta qüestió és Ritxart Bacete, antropòleg i treballador social, que acaba de publicar el llibre *Pare* (Estrella Polar): «Aquest any tan especial, estrany i difícil, crec que és important que ens fem algunes preguntes sobre una figura clau en la generació de certes coses com és el pare present, igualitari, cuidador i expressiu. On són els pares avui dia? Com ha anat evolucionant el paper del pare? Què vol dir ser un bon pare al segle XXI? A aquestes preguntes tracto de respondre en el meu nou llibre, *Pare*. El segle XXI és el de

RITXART BACETE
«Un dels meus referents favorits és Josep de Natzaret, com a símbol d'una paternitat tendra, present i abnegada»

la revolució del pare, la d'aquests homes que han transformat el seu paper patern, que són pares d'una forma tant quantitativament com qualitativament molt diferent de l'experiència que van tenir com a fills pel que fa la implicació dels seus propis pares. Ha canviat la societat, i sobretot, el paper de les dones, empoderades i incorporades massivament a l'àmbit laboral, que ha promogut la necessitat de més implicació dels homes i els pares en la cura dels fills.»

Per a Bacete, els pares d'avui dia poden tenir un bon referent en la figura de sant Josep, tendre i responsable, caritatiu i sacrificat: «Si traiem el cap al balcó de la història, apareixen un gresol de models i pràctiques de paternitat: des de l'autoritarisme de Roma passant pel de l'edat mitjana; des de les absències paternes de l'era industrial i el model de pare proveïdor, als pares expressius i cuidadors del segle XXI. Tot això sense oblidar els homes bons i cuidadors que han existit en qualsevol moment històric. I un dels meus referents favorits és Josep de Natzaret, com a símbol d'una paternitat tendra, present i abnegada. Aquests mo-

Un any amb sant Josep

JOSEP M. BLANQUET, S.F.

Des del mes de desembre passat, l'Església, per desig del papa Francesc, viu un «Any amb sant Josep» per commemorar el 150è aniversari de la declaració del Sant Patriarca com a patró de l'Església universal realitzada pel papa Pius IX.

Les circumstàncies actuals que viu la humanitat, especialment complexes i delicades, han mogut el papa Francesc a escriure una carta cordial i entranyable amb el títol *Patris corde*, amb cor de Pare, tal com Josep va estimar Jesús, «per compartir algunes reflexions personals sobre aquesta figura extraordinària tan propera a la nostra condició humana», i, a la seva llum, posar en relleu i «experimentar, enmig de la crisi que ens colpeja, que les nostres vides estan teixides i sostingudes per persones comunes, comunament oblidades».

El Papa cita —i els dedica la carta— els metges, infermers i infermeres, pares i mares, avis i àvies, docents i les persones que pregunten, que ofereixen i intercedeixen pel bé de tots. «Tothom pot trobar en sant Josep —l'home que passa desapercbut, l'home de la presència diària, discreta i oculta— un intercessor, un suport i una guia en temps de dificultat.»

Francesc, després d'una breu biografia evangèlica del sant, centra la seva reflexió en la missió oculta i grandiosa de sant Josep: ser espòs de la Verge Maria i pare de Jesús. I recollint l'evolució doctrinal dels seus predecessors, especialment de Lleó

XIII i Joan Pau II, afirma que «com a tal, va entrar en el servei de tota l'economia de l'encarnació». El Papa posa en relleu sis característiques més de la paternitat de sant Josep: la tendresa, l'obediència, l'acollida, la valentia creativa, el treball i la responsabilitat. Només en referiré a dues d'elles.

En primer lloc, assumir la responsabilitat de la vida de l'altre. Francesc s'ha referit diverses vegades als nens que, en la societat del nostre temps, semblen no tenir pare. Ja el 2015, quan va dedicar diverses catequesis a la família, es va referir a «l'absència dels pares a la llar»: «Sense guies dels quals fiar-se, els joves es poden omplir d'ídols.» El Papa proposa el model de responsabilitat i maduresa de sant Josep: «La lògica de l'amor és sempre una lògica de llibertat, i Josep va ser capaç d'estimar d'una manera extraordinàriament lliure. No es va posar mai al centre. Es va saber descentrar, per posar Maria i Jesús al centre de la seva vida.»

Respecte la primera característica, el Papa afirma que el Déu d'Israel és un Déu de tendresa i «Jesús va veure la tendresa de Déu en Josep: «Com un pare s'apiada dels seus fills, el Senyor s'apiada dels fidels» (Sl 103,13)». Francesc ha estat anomenat «el Papa de la tendresa». Ha recollit l'herència dels seus predecessors i en els seus actes tradueix l'«entranyable misericòrdia o compassió de Déu amb la tendresa». La història de la salvació s'acompleix creient «contra tota esperança» (Rm 4,18), a través de les nostres febleses: «El Fill de Déu —havia afirmat ja a *Evangelii gaudium*— en la seva encarnació ens ha convidat a la revolució de la tendresa.»

dels dissidents de masculinitat, o no s'han investigat o directament han estat esborrats.»

La figura del pare en la família no és neutra, per la qual cosa és important que s'impliqui activament en la cria dels fills, que no ho consideri com un àmbit exclusivament matern. La responsabilitat ha de ser compartida. Com diu Ritxart Bacete, «independentment del moment

històric i de la societat, els homes, siguin pares biològics, padrastres, pares adoptius o substituïts o tutors; siguin germans, tiets o avis, i visquin o no amb els fills, la seva participació en la cura diària d'altres té i sempre ha tingut una influència duradora en la vida de les nenes, els nens, les dones i els homes, així com un impacte permanent en el món que els envolta. El pare importa i impacta.»

SABER ESCOLTAR

La tendresa

Els humans, en el tracte entre nosaltres, moltes vegades som durs i irrespectuosos. La caritat cristiana ha de fer una comunitat amable i delicada. Massa vegades, les relacions són tibants, fins i tot, grolles i molt poc atentes. Tenim, si no vigilem, un cor dur que s'expressa en un considerable mal geni, sense cap delicadesa envers els altres. Això, fins i tot, es dona a l'interior de les mateixes famílies.

Brolla, de la tendresa, un amor respectuós, atent, delicat, sensible: un amor que és generós, senzill, no possessiu ni impositiu. No és fàcil definir la tendresa, tan necessària en la convivència humana. En això hi juga la idea de Déu. Els creients sabem que Déu no imposa damunt nostre una llei dura. Hi ha qui fa res-

plendir la tendresa: la Verge Maria, Jesús, els infants...

La tendresa requereix una disciplina, per exemple dels ulls, del cor, i de la sensualitat. Com s'hi arriba? A poc a poc. No ens demana grans coses: un somriure, una paraula d'acció de gràcies, una felicitació pel sant... A fi de comptes, la vida està feta de petits mosaics. De vegades ens avançarem amb un gest afectuós que, potser, no tindrà resposta ni serà agraït per aquell que rep les nostres paraules.

Diuen, els espirituals, que la tendresa es teixeix en la contemplació i en el silenci; totes dues realitats ens fan experimentar el respecte a Déu, als altres, a la naturalesa i a totes les coses. La contemplació nodreix la tendresa.

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

Hem de ser gent que sap admirar i pregar davant la tendresa que Déu té per nosaltres i que trobem en la Sagrada Escriptura. Una mirada a la pròpia vida ens mostra l'acció benèfica de Déu. He conegut persones que, sense grans estudis, tenen un tracte delicat que atrau els altres. Hi ha moments en què ser tendres és també un veritable sacrifici. Però, la tendresa pot generar més atencions dels uns vers els altres. La tendresa s'inclou dins la caritat, la virtut primera dels seguidors de Jesús.

De la tendresa brolla un amor respectuós, atent, delicat i sensible

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Certs esdeveniments, singulars o col·lectius, momentanis o persistents, importants o no gaire, originen conseqüències imprevistes que no s'esperaven.

Estem submergits en una pandèmia vírica. Metges, biòlegs i economistes posen tot el seu esforç per dominar-la i suprimir-la pels mals que ocasiona. Se'ns faciliten estadístiques i se'ns pronostiquen progressos. Gent de mal averany ha arribat a vaticinar que potser la humanitat està destinada a l'extinció, com va passar en un altre temps amb els dinosaures.

En l'àmbit cristià, els que se senten responsables de la comunitat han dictat solucions fugaces, misses retransmeses per televisió a tort i a dret o dispenses d'obligacions que es podien dispensar.

Sembla lògic que aquells que,

A PROPÒSIT DE...

Entusiasme

a causa de la incapacitat d'aquests virus sinistres i pel favor de Déu, fins ara no hem estat vençuts per la malaltia, el nostre estat d'ànim o la nostra capacitat d'acció, no hagués minvat, però no ha estat així.

La nostra ment se sent lesionada i la nostra capacitat de feina minvada. No sabem què ens passa, però som conscients que les nostres capacitats han disminuït.

Esmentava els responsables, segurament que el lector deu haver cregut que em referia a la jerarquia. Sense que a la comunitat eclesial se

Creure que és indispensable viure i expressar-se exclusivament amb simpatia és un error greu

li exigeixi democràcia, eleccions i caps eficients, crec que cal la presència de pastors.

Quines qualitats se li exigeixen? Quins títols acadèmics? Quin comportament recte? Quina capacitat de lideratge? No nego pas el valor d'aquests peculis.

El creixement del clergat per aquestes terres és pràcticament nul. La concessió de facultats a cristians laics, de les quals abans mancaven, són pegats i cures pal·liatives.

Creure que és indispensable viure i expressar-se exclusivament amb simpatia és un error greu.

Què és majorment imprescindible com a suport i sosteniment de la Gràcia i que augmenti la fe en aquests temps i entre nosaltres?

M'atreveixo a assenyalar una condició senzilla: l'entusiasme. (Continuaré.)

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa reflexiona sobre la pregària, informem d'un congrés internacional sobre la crisi actual, parlem d'un cicle de meditacions a Santa Anna, recollim el clam de Càritas Birmània i coneixem les declaracions de la renda a favor de l'Església del 2020

Catequesi del papa Francesc sobre la pregària

El diàleg amb Déu, una gràcia

«Per què l'home ha de ser estimat per Déu?», va plantejar el papa Francesc durant l'audiència general del dimecres 3 de març, continuant amb el cicle de catequesi sobre la pregària. En aquesta ocasió, el Pontífex va reflexionar sobre la pregària i la Santíssima Trinitat.

Abans de conèixer Jesús, va dir, «realment no sabíem com pregar: quines paraules, quins sentiments i quins llenguatges eren els apropiats per a Déu». Francesc va indicar que en la petició dels deixebles «Senyor, ensenya'ns a pregar», hi ha «tots els temptejos de l'home, els intents, sovint infructuosos, de girar-se cap al Creador. No totes les pregàries són iguals, ni totes són convenientes: la Bíblia mateix dona fe del mal resultat de moltes pregàries, que són rebutjades. Potser Déu de vegades no està content amb les nostres pregàries i ni tan sols ho notem».

Segons el Papa, «el diàleg amb Déu és una gràcia: no en som dignes, no tenim dret a reclamar, "coixegem" amb cada paraula i cada pensament. Però Jesús és una porta que s'obre. (...) Un Déu que estima l'home, mai no hauríem tingut el valor de creure'l si no haguéssim conegut Jesús».

«Quin Déu està disposat a morir pels homes? Quin Déu estima sempre i amb paciència, sense pretendre ser estimat a canvi? Quin Déu accepta l'enorme falta de gratitud d'un fill que li demana l'herència per avançat i marxa de casa malbaratant-ho tot? És Jesús qui revela el cor de Déu», va explicar Francesc.

«Jesús», va afegir, «ens diu amb la seva vida fins a quin punt Déu és Pare. Ningú no és Pare com ell: la paternitat, que és proximitat, compassió i

tendresa». D'altra banda, el vídeo del Papa del març està dedicat al sagrament de la Reconciliació. En aquest mes de preparació cap a la Pasqua, el papa Francesc posa les seves intencions en aquesta «trobada d'amor i misericòrdia» entre Déu i nosaltres. Es tracta d'un missatge ple d'esperança, en el qual el Pontífex, a través de la Xarxa Mundial de Pregària del Papa, convida a descobrir la força de renovació personal que té el sagrament de la confessió.

«Preguem perquè visquem el sagrament de la Reconciliació amb profunditat renovada i per assaborir el perdó i la misericòrdia infinita de Déu», demana Francesc en el vídeo, que comença amb ell mateix anant a confessar-se, «per guarir-me, per curar la meua ànima».

«Fratelli tutti» en rus

El 3 de març, al Centre Cultural Pokrovskie vorota de Moscou, es va dur a terme la presentació de l'encíclica *Fratelli tutti*, en llengua russa. El Papa va enviar un missatge en el qual convida tots els homes de bona voluntat a confrontar-se amb el text.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El desert de la ciutat

«Vaig anar als boscos perquè volia viure deliberadament; enfrontar només els fets essencials de la vida i veure si podia aprendre el que ella m'havia d'ensenyar. Vaig voler viure profundament i rebutjar tot allò que no fos vida... per no adonar-me'n, en el moment de morir, que no havia viscut.» Aquest fragment cèlebre de l'escriptor nord-americà Henry David Thoreau (1817-1862), que va decidir amb 28 anys retirar-se a viure en una cabana construïda per ell mateix en un bosc al costat de l'estany Walden, em connecta d'alguna manera amb aquest desig d'apartar-me, d'orientar-me, de convertir-me i viure el temps de Quaresma.

Thoreau entén que viure en la natura és viure la vida autèntica, lluny del consumisme, del ritme de vida trepidant plena de coses accessòries. La natura, per a l'escriptor, és purgatori: ens ajuda a destriar millor el que és accessori d'allò que és necessari. Ara, però, molts de nosaltres no podem sortir de la ciutat. Però si no podem sortir al bosc, potser podem sortir al desert; més bíblic, impossible. Sovint, he entès la vida a la ciutat com la vida al desert. Perquè la ciutat està tan plena de coses que de l'excés es fa la buidor: de tant de soroll no se sent res, de tantes imatges no veiem res i de la multitud (la massa) emana una solitud punyent. La sobreabundància de la ciutat acaba esdevenint el no-res d'un horitzó de sorra. Ben pensat, si no puc anar al bosc, el desert urbà no és un mal lloc per fer recés de Quaresma. La conversió és interior i no costa tant trobar l'aridesa en un espai urbà tan ple de vacuitat.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

«Crec que la reflexió i el diàleg sobre aquesta encíclica», assenyalava Francesc, «poden ser d'ajuda no només per a la Federació Russa, on el diàleg entre cristians i musulmans està cridat a créixer, sinó per a tota la família humana. De fet, en el món globalitzat i interconnectat en el qual vivim, un gest fet en un racó té repercussions en tots els altres».

A més, el Papa confia que un debat obert i sincer sobre els temes de la *Fratelli tutti* pugui fomentar el diàleg entre les religions: «Amb aquests sentiments de gratitud us desitjo a tots un estudi fructífer d'aquest text i que pugueu beneficiar-vos-en en la vostra vida personal i social.»

Aquesta setmana també ens fem ressò d'una conversa de Benet XVI amb el director del diari *Corriere della Sera* durant una visita privada a la seva residència al Vaticà. La renúncia al pontificat, fa vuit anys, va ser una «elecció difícil» però feta «amb plena consciència» i «crec que vaig fer bé», va indicar el papa emèrit Benet XVI. I va afegir: «No hi ha dos Papes. El Papa és un de sol. Alguns dels meus amics una mica "fanàtics" encara estan enfadats, no han volgut acceptar la meua elecció.»

PAPA FRANCESC
«Potser Déu de vegades no està content amb les nostres pregàries i ni tan sols ho notem»

L'Ateneu Sant Pacià organitza un congrés internacional sobre la crisi actual

La pandèmia, motiu de reflexió indefugible

L'epidèmia del coronavirus és global no tan sols perquè afecta tots els continents, sinó perquè té conseqüències greus en tots els àmbits de l'existència humana, tant personal com comunitària. Per aquest motiu, qualsevol intent seriós de reflexionar sobre la situació actual ha de ser necessàriament també global i interdisciplinari. Aquesta perspectiva polifacètica és la que ha tingut en compte el recent congrés internacional organitzat per l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP) de Barcelona sota el títol *Les ferides i les esperances d'un món malalt a la llum de la teologia de l'encarnació*.

Del 23 al 25 de febrer diversos experts internacionals van descriure i analitzar les múltiples crisis simultànies que afecten el món actual i van esbossar les possibles respostes que hi pot donar la teologia cristiana. Les sessions van tenir lloc a l'aula Sant Jordi del Seminari Conciliar i es van poder seguir en directe, mitjançant un enllaç facilitat pel mateix Ateneu. A l'octubre tindrà lloc la segona part del congrés amb una altra tanda de jornades.

Totes les intervencions van coincidir a assenyalar que la pandèmia ja ha començat a marcar un abans i un després en la humanitat, i que els efectes que deixarà no seran pas passatgers, sinó profunds i, en general, perjudicials per al conjunt de la societat. Així i tot també es va indicar que no seria bo deixar-se endur pel pessimisme. Com va afirmar el Dr. Armand Puig, rector de l'AUSP, «som només a l'inici d'un procés que portarà anys. Però la darrera cosa que hem de sentir en aquest moment és por. Hem de tenir esperança». Per la seva banda l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, també va parlar d'una aposta per l'esperança que superi la resignació: «Tan sols així es pot concebre un futur en pau.»

Diversos experts van assegurar que l'aparició del coronavirus obligarà tothom a adoptar una mirada més comunitària. L'actual individualisme exacerbat d'Occident només pot agreujar les coses. Així, per al Dr. Jaume Padrós, president del Col·legi de Metges de Barcelona, hem constatat que «la salut ja no és individual o de petita col·lectivitat, sinó que és global; i ara tenim l'oportunitat de situar-nos en la fraternitat de tots els humans... la necessària assumpció de fragilitat col·lectiva ens portarà a sortir-ne col·lectivament». Des de l'antropologia, la Dra. Begoña Román Maestre, de la Universitat de Barcelona, va parlar de reforçar els vincles col·lectius: «Només la fraternitat pot generar lleialtat. L'humanisme es caracteritza precisament per considerar sagrat qualsevol ésser humà, sigui considerat germà per ser fill de Déu, com ho és en la tradició cristiana o, com en el socialisme utòpic, perquè és un germà de la humanitat comuna, i per tant és un deure protegir i millorar les seves condicions de vida en el futur.»

Agustí Codinach

aliment pels estudiants, durant gairebé un any; se'ls ha ignorat.»

Com no podia ser d'una altra manera, l'aspecte mediambiental va estar molt present en el congrés. L'encarregat de parlar-ne de manera específica va ser el P. Lluc Torcal, monjo de Poblet i procurador general de l'Orde del Cister. La irrupció del coronavirus ha agafat tothom per sorpresa, però Torcal va recordar que la comunitat científica feia anys que denunciava el que el Papa anomena «una sola i complexa crisi socioambiental... Francisc també ens avisa que si no canviem el rumb de destrucció del planeta, això no és sinó el principi de moltes altres pandèmies, que afegiran un element més a la cursa autodestructiva de la humanitat». Per això el P. Torcal es va felicitar per la nova consciència ecològica que va sorgint dins de l'Església: «És molt esperançador el naixement de moviments i associacions com ara el Moviment Catòlic Mundial pel Clima, que agrupa unes 400 associacions catòliques d'arreu del món, amb gairebé un milió de persones afiliades.»

En les ponències tampoc no hi podia faltar l'aspecte tecnològic, que va ser analitzat per la Dra. Alicia Casals, de la Universitat Politècnica de Catalunya, que va assenyalar la paradoxal ambivalència de les noves tecnologies, i com ens poden fer més vulnerables: «El Covid-19 ha posat de manifest com els avenços tecnològics i l'ús no mesurat de la tecnologia ha pogut incidir en aquest tipus de fenòmens que ja pràcticament creïem superats... Davant la prepotència que ha imperat amb el domini de la tecnologia, aquesta pandèmia ha evidenciat com en som, de febles i dependents d'altres factors.» Pel que fa a l'educació i l'ensenyament, el Dr. François Mabilhe, de la Federació Internacional d'Universitats Catòliques de París, va assenyalar que la pandèmia pot crear més desigualtats en l'accés als estudis superiors i que l'empobriment de les famílies podria provocar que a Occident «moltes universitats privades haguessin de rebaixar els preus».

Del 26 al 28 d'octubre, es preveu que la segona part del congrés abordi la crisi de la pandèmia des de l'òptica més específicament teològica, i concretament des de la doctrina de l'encarnació.

El congrés es va celebrar al Seminari Conciliar de Barcelona i es va poder seguir per «streaming».

Nou paradigma mundial

La pandèmia ha canviat el món tal com l'hem conegut fins ara, també en la geopolítica mundial. En aquest àmbit Mario Giro, antic viceministre d'Exteriors d'Itàlia, va pronosticar que Occident, i Europa en particular, sortirà especialment afeblida d'aquesta crisi, i que en canvi països com ara la Xina en sortiran reforçats. No només això, sinó que al nostre continent el trencament de la confiança en les institucions pot dur a un perillós canvi de paradigma: «El model dels països autoritaris com ara Rússia, Turquia o la Xina es torna més popular també a Occident.» Socialment, tots aquests canvis poden provocar més desigualtat econòmica i cultural.

El Dr. Michel Wieviorka, de l'Escola d'Estudis en Ciències Socials de París, va dir que aquest nou període històric ens hauria de portar a reflexionar per poder viure d'una altra manera. Així mateix, va alertar de la desigualtat creixent i la manca d'oportunitat entre les generacions joves: «Ningú no s'ha interessat pels joves, especi-

JOAN PLANELLAS
«Tan sols amb esperança es pot concebre un futur en pau»

Barcelona

Xavier Morlans, vicari de Santa Anna i animador de les «Meditacions dels dilluns»

«No hi ha millor protecció que conèixer-se un mateix»

Cada cop és més difícil trobar predicadors per a la Quaresma a causa de la manca de vocacions presbiterals i religioses i de l'envelliment o desaparició dels predicadors més clàssics en l'àmbit català, tot i que una nova generació laical de mica en mica va cobrint amb gran solvència aquesta llacuna. A més, la situació de pandèmia ha posat molt difícil les trobades de grups amplis a les sales parroquials per les normes sanitàries i les limitacions de la mobilitat. Per això és una bona notícia que alguns d'aquest comunicadors ofereixin gratuïtament les seves xerrades a través de les xarxes socials, sobretot quan són persones de llarga i reconeguda trajectòria. Aquest és el cas de la nova secció oberta per l'Hospital de Campanya de Santa Anna a Barcelona que, en la seva línia d'acollir els sense-sostre i les persones ferides per la crisi sanitària i social, s'obre també a oferir a les persones amb ferides existencials un aliment distribuït a través de la plataforma gratuïta Youtube. Cada dilluns, a les 19 h, us podeu connectar amb el Canal Hospital de Campanya Santa Anna per seguir la meditació que s'hi ofereix. Xavier Morlans és vicari de Santa Anna i animador d'aquestes «Meditacions dels dilluns».

Com ha sorgit aquesta iniciativa?

Ha estat un pas natural i en part «forçat» per la situació de pandèmia. El setembre passat ja havíem començat amb la iniciativa «Gòtic versus Covid», un espai de reflexió i aliment espiritual en el marc molt adient del claustre gòtic de Santa Anna. L'arribada del fred ens va obligar a entrar dins l'església gòtica —la segona més antiga de Barcelona— i, amb la limitació de l'aforament per les normes sanitàries, el camí va quedar

marcat: calia obrir-se a les xarxes socials.

Quin grau de complexitat tècnica suposa una emissió de la qualitat que proposeu?

La cosa ha estat possible gràcies a la tasca professional de Santi Gaeta, de *Laiesonido*, i de l'equip permanent de l'Hospital de Campanya. Certament, sense l'esperit de gratuïtat, marca de l'Hospital, no seria possible una emissió que demana muntar i desmuntar cada dilluns pràcticament un plató de televisió amb el corresponent estudi d'emissió. La Fundació Unaveu, fundació sense ànim de lucre al servei de l'evangelització amb mitjans audiovisuals, n'assumirà els costos per no gravar l'economia de l'Hospital centrada en l'acolliment, integració i promoció dels sense-sostre amb una opció preferencial per les dones i els joves.

Quin és el perfil de la proposta?

S'hi combinen diversos elements que he anat experimentant al llarg dels ja quaranta-cinc anys de pràctica pastoral comunicativa. Comença amb una relaxació centrada en la respiració, a la qual segueix

minimalista i de recursos com el fum o núvol blanc...

En un simposi organitzat l'any 2000 per la Fundació Claret i la Facultat de Ciències de la Comunicació Blanquerna de la Universitat Ramon Llull, el professor Joan Ferrés, dels Estudis de Comunicació Audiovisual de la Universitat Pompeu Fabra, va descriure magistralment la força paradoxalment regressiva i madurativa de l'espectacle audiovisual com a fenomen entre dues llums. Recomano molt la lectura i assimilació d'aquesta ponència als agents de pastoral que encara tinguin dubtes sobre la conveniència de l'ús dels recursos escenogràfics en la pastoral ordinària. Val a dir que la relació entre racionalitat i emotivitat és més rica i complexa del que sembla aparentment.

En fer servir aquest mitjans, i en especial la cançó, no tem rebre crítiques d'una suposada recerca de protagonisme o d'un paper no prou adequat per a un capellà?

Ja he arribat als 71 anys de vida, dels quals 45 de capellà. La meua trajectòria està ben oberta als ulls de tothom. Gràcies a la formació rebuda al Seminari de Barcelona a finals dels seixanta i inicis dels setanta he pogut fer una síntesi entre fe cristiana, preocupació social i mediació artística popular. Tal com vaig aprendre en els moviments d'Acció Catòlica, he treballat per potenciar el protagonisme laical també en la comunicació de l'Evangeli amb la cançó i les arts plàstiques i escèniques. El que em faria por és que al final del camí em diguessin: «Com és que a la recta final de la teua vida vas amagar els talents que t'havien estat donats per por de ser criticat?»

Què oferireu en les properes Meditacions?

Aquests propers dilluns de Quaresma la proposta girarà a l'entorn dels punts dèbils de la nostra personalitat que, segons els experts, les xarxes socials i els algorismes de la Intel·ligència Artificial es dediquen a explotar de manera subconscient. No hi ha millor protecció —a més de la denúncia i de l'exigència del control de l'Estat— que conèixer-se millor un mateix. La ira, l'orgull, la vanitat, i les altres seves amigues seran revisitades amb un plantejament gens culpabilitzador però sí molt aclaridor i alliberador. Ja ho sabeu, Youtube Canal: Hospital de Campanya Santa Anna.

Les meditacions es poden seguir pel canal de Youtube de l'Hospital de Campanya Santa Anna.

una invocació al l'Esperit Sant cantada; segueixen uns quinze minuts de discurs argumentari adreçat a la intel·ligència a partir d'una temàtica actual (la solitud i l'aïllament creats per la pandèmia, l'afició a les sèries, les xarxes socials...). Tot plegat desemboca en una meditació personal guiada a base de suggerir pistes i deixar espais personals amb música de fons i alguna imatge a la pantalla. Acaba amb una cançó recapituladora del fil conductor i una invocació breu cantada.

Quins son els destinataris d'aquesta oferta?

Des que vam començar amb el *Tornar a Creure* el 2002 amb Mn. Josep M. Turull a Sant Raimon de Penyaforat, passant per les trobades *Vine i veuràs* convocades en domicilis particulars, la proposta s'ha dirigit sempre tant als qui, havent estat educats en la fe cristiana, se n'havien distanciat, com als qui per edat ja no han tingut una formació cristiana. A Santa Anna venen persones procedents de l'ateisme, l'agnosticisme i que han passat pel budisme i/o que practiquen el ioga. No cal dir que és indicat també per als de sempre.

Crida l'atenció l'ús que feu de la il·luminació, d'alguns efectes d'escenografia

«Aquests propers dilluns de Quaresma la proposta girarà a l'entorn dels “punts dèbils de la nostra personalitat”»

JOSEP M. JUBANY

Mn. Xavier Casas ha entrat al cel dient «Visca»

El martiri del seu germà i, sobretot, el perdó dels seus pares envers el qui el va delatar el van acompanyar al llarg de la seva vida

El dissabte 20 de febrer moria a la Residència sacerdotal Sant Josep Oriol Mn. Xavier Casas Ros, rector emèrit de la parròquia de Sant Pacià de Barcelona. La seva defunció, no per esperada —feia temps que li havien diagnosticat un càncer—, provocà una gran commoció a tots els que hem tingut la sort de tractar-lo, especialment al barri de Sant Andreu de Palomar, on era molt estimat. En jubilar-se l'any 2007, el districte li demanà que fos el pregoner de la festa major del barri i se li atorgà la medalla de Sant Andreu.

Mn. Xavier Casas, de 92 anys, va néixer a l'Ordal. Sempre va ser fidel a les seves arrels, conegut al seu poble com a «Cisquet de ca la Magdalena». Un dels seus refe-

rents va ser la seva àvia Magdalena, persona senzilla, que es va distingir per la solidaritat i ajuda als més necessitats. L'altre gran referent va ser el seu germà Josep, assassinat el setembre del 1936. El martiri del seu germà i, sobretot, el perdó dels seus pares envers el qui el va delatar el van acompanyar al llarg de la seva vida, i feu d'ell un home de pau, amb voluntat de ser amic de tothom independentment de creences o ideologies. Estava content d'haver viscut el Concili Vaticà II i l'esperit conciliar va inspirar tot el seu ministeri.

Exercí el ministeri com a vicari a Sitges, a Santa Mònica a Barcelona i com a rector a Lliçà d'Amunt i, durant gairebé 40 anys, a Sant Pacià. Arreu va deixar una profunda petjada, per la seva sol·licitud envers les persones, en especial els malalts i pobres, per la seva dedicació a la catequesi, a la pastoral parroquial, que desitjava que fos integradora de tothom, a l'acompanyament espiritual, i sempre irradiant alegria, amb una bondat que es traspuava amb paraules, accions. El seu secret era la seva intensa i profunda pregària.

Els darrers anys de la seva vida, a la Residència sacerdotal de Sant Josep Oriol, i fins que la salut li ho va permetre, va ajudar algunes parròquies, i també, lliure ja dels compromisos parroquials, intensificà la visita a malalts, col·laborà intensament en la litúrgia de la casa: cuidant-se dels cants i ajudant en l'organització dels actes.

Una de les expressions que més deia era: «Visca!» Estic segur que ha entrat al cel dient «Visca», i allà s'haurà retrobat amb els pares, germans, entre ells, el beat Josep Casas, i Mn. Joan Casas, i en tantes i tantes persones que Mn. Xavier va ajudar a ben morir.

Mn. Xavier Casas Ros, permeteu-me que ho expressi amb paraules del Nou Testament, ha passat pel món fent el bé, ha estimat i ha estat feliç seguint Jesús i servint l'Església de Barcelona.

 Birmània

Homenatge a les víctimes de les protestes.

L'entitat expressa el seu suport al moviment popular de desobediència civil

Càritas reclama el retorn a la democràcia i a la pau

REDACCIÓ
Rangun

En un comunicat Càritas Birmània mostra la seva solidaritat amb el poble birmà que, de manera pacífica, reclama el retorn a la democràcia després del cop d'estat de l'1 de febrer.

El missatge de Càritas reafirma la crida del papa Francesc a la pau i la recuperació de la democràcia, així com la declaració pastoral del cardenal Charles Bo, arquebisbe de Yangon, el qual un cop més ha apel·lat a tots els actors amb el missatge que «la pau és possible, la pau és l'únic camí i la democràcia és la llum d'aquest camí».

Càritas Birmània mostra «commoció i angouxa» davant del rumb «decebedor» dels esdeveniments al país: «Expressem la nostra solidaritat amb les persones que se senten ferides després d'haver votat de forma massiva a favor de la democràcia. Ens unim als milers de persones que, arriscant la vida i el futur, es manifesten cada dia dins del Moviment de Desobediència Civil, i ens sumem a la seva resistència pacífica contra

els qui miren de negar el veredict del poble. Mitjançant les protestes no violentes i ordenades, el poble de Birmània està demostrant que els mitjans pacífics són possibles. La gent, especialment les noves generacions, tenen grans somnis que senten que es veuen amenaçats per aquest moviment inquietant cap a una solució no democràtica.»

El comunicat assenyala que «el nostre poble ha vist com el poder s'ha emprat per destruir-los els somnis. Ha viscut dècades de guerra en un país dotat de recursos. El poder polític consisteix a empoderar els més vulnerables, buscant sempre el benefici més gran per al major nombre de persones, un principi social catòlic fonamental que el papa Francesc recorda constantment».

Unint-se al cardenal Charles Bo, Càritas exhorta als governants actuals «a aplanar el camí de la pau i el diàleg mitjançant l'alliberament dels presos de consciència. Instem a escoltar el poble al qual es promet una democràcia genuïna. Deixeu-nos, com a nació, escollir la pau. Deixeu-nos tornar a la democràcia».

Càritas reafirma el seu compromís amb el poble, «ferit per tants somnis anul·lats, pobresa provocada per la mà del home, guerres infringides i desplaçaments desesperats (...). Preveiem un augment de la pobresa, una inseguretat alimentària aguda i un augment del risc de desplaçament de persones».

Càritas Birmània mostra «commoció i angouxa» davant del rumb «decebedor» dels esdeveniments

La CEE presenta les dades del 2020, corresponents a l'activitat econòmica del 2019

Augmenten en 106.000 les declaracions de la Renda a favor de l'Església

La Conferència Episcopal Espanyola ha fet públiques les dades de l'assignació tributària registrades a favor de l'Església en la Declaració de la Renda 2020, que correspon a l'activitat econòmica desenvolupada el 2019.

El nombre de declaracions a favor de l'Església ha estat de 7.297.646. Tenint en compte les declaracions conjuntes, més de 8,5 milions de contribuents escullen amb llibertat destinar a l'Església el 0,7% dels seus impostos. Això suposa que el percentatge de contribuents que assignen a l'Església és del 32,15%.

La campanya de la renda va tenir lloc coincidint amb els mesos més durs de la primera onada de la pandèmia i amb l'esforç de l'Església per multiplicar la seva presència i atenció als col·lectius més perjudicats. Les 106.259 noves declaracions que van marcar la X de l'Església posen de manifest el suport social i personal a la tasca desenvolupada per l'Església en aquest temps, i multipliquen per quatre l'augment de la X en la Declaració de la Renda de l'exercici anterior.

En relació a les quantitats, en la de-

claració del 2019 la quantitat destinada pels contribuents a l'Església catòlica augmenta en 16,6 milions i arriba als 301 milions d'euros, un increment del 5,85% pel que fa a l'any anterior, cosa que permetrà una ajuda més eficaç a les persones que més ho necessiten.

L'augment de la quantitat que els contribuents destinen dels seus impostos a favor de l'Església catòlica en els darrers cinc anys és a causa de l'evolució de la situació econòmica a Espanya fins aquell moment de desembre del 2019. Les xifres no fan visibles encara les conseqüències econòmiques de la situació de pandèmia que es viu a Espanya des del primer trimestre del 2020.

La quantitat recaptada a favor de l'Església creix a totes les comunitats autònomes sense excepció, i en tretze, a més, també es constata una pujada del nombre de contribuents que marquen la X.

Les regions on més percentatge de persones decideix col·laborar amb la X en la Declaració de la Renda al sosteniment de l'Església són Castella-la Manxa (45,18%), La Rioja (44,77%), Extremadura (44,03%), Múrcia (43,68%) i Castella i Lleó (42,3%). Gairebé la meitat de les declaracions opten per sostenir la tasca de les entitats religioses. En l'altre extrem, Canàries (25,6%), Galícia (24,7%) i Catalunya (16,9%) marquen les taxes més baixes d'assignació.

L'Església catòlica dona compte de la destinació de tots els diners que ha rebut dels contribuents en la Memòria d'activitats de l'Església, a través de l'oficina de Transparència de la CEE i del portal www.transparenciaconferenciaepiscopal.es.

Les xifres no fan visibles encara les conseqüències econòmiques de la situació de pandèmia

L'oficina de Transparència de la CEE permet consultar la destinació de les donacions a l'Església.

SIGNES D'AVUI

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

La paternitat de sant Josep

Sant Josep va ser el pare de Jesús. La seva paternitat no es va basar en la biologia, sinó que va actuar «amb cor de pare», com es titula una carta apostòlica del papa Francesc: «*Patris corde*». L'expressió sant Josep, p.p., s'ha utilitzat durant segles i avui està pràcticament en desús. Les dues pes es referien a «pare putatiu», expressió d'arrels llatines que significa que un home és considerat socialment com a «pare», sense que biològicament el sigui. Aquesta és potser l'explicació més plausible que els Josep rebin el nom de «Pep». A la carta del Papa es llegeix: «Cada vegada que algú assumeix la responsabilitat de la vida d'una altra persona, en cert sentit exerceix la paternitat respecte d'aquesta.» Els escassos fragments de l'Evangeli en els quals apareix sant Josep basten per traçar el perfil d'una persona

que exerceix responsablement la seva paternitat, i que pren des de la discreció les decisions que li corresponen.

Neil Postman, fa uns decennis, va parlar sobre la desaparició de la infància. Aquesta situació no s'hauria de vincular a una pèrdua de la brúixola dels pares? Quants infants i adolescents es poden considerar avui menors no acompanyats, encara que visquin a la llar familiar? Com diu el Papa: «A la societat del nostre temps, els infants sovint sembla que no tenen pare.» Tenir cura de la vida dels altres es converteix per a un

home en una forma de viure la seva paternitat, de la mateixa manera que ho és per a una dona viure la seva maternitat, sense la necessitat estricta de vincles biològics.

Sant Josep és també un referent magnífic per als que exerceixen la seva paternitat sense llaços biològics. Avui aquesta situació és força freqüent. Es pot viure com un problema en casos concrets. Per exemple, quan un home s'uneix a una dona amb fills, corre el risc de considerar-los només biològicament d'un altre home i deixar d'acollir-los i estimar-los. Fins i tot pot agredir-los i abusar-ne. Una resposta masclista davant del fet que la seva dona actual hagi pogut «pertànyer» a un altre home. La grandesa de sant Josep dona pistes per re situar aquestes persones, sovint sumides en comportaments patològics.

Sant Josep: una persona que exerceix responsablement la seva paternitat

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Les finestres i els balcons durant la pandèmia

Convalescent d'una operació, passo unes quantes hores contemplant per la finestra —ara no simbòlicament, sinó realment— el carrer de la Cera del meu estimat barri. Sento les converses, de vegades la cridòria de les baralles, les rialles dels joves i els nens que surten de l'Escola Pia del costat, i m'imagino història i vida dels que passen tan a prop meu des d'un entresol.

Aquest matí he recordat aquella obra de teatre que em va impactar en la meua joventut: *El tragaluz*, d'Antonio Buero Vallejo, un dels dramaturgs més importants de la dècada dels seixanta.

En aquest drama ple de realisme, els habitants d'un pis, situat en un soterrani, passen hores contemplant el carrer, però, la visió que en tenen des d'una claraboia, és sovint

només una part dels cossos que els permeten endevinar les persones i, fins i tot, les seves històries, de les quals els arriben paraules aïllades dites pels protagonistes.

En sentir una de les converses que m'ha arribat força nítida fins a la finestra que —a diferència de la claraboia teatral— em permet veure les escenes del carrer completes, he pensat en la importància de tenir tota la realitat abans de judicar.

Sí, durant la pandèmia —i sobretot en els confinaments dels pitjors moments o de les obligades tancades dels infectats—, les finestres han estat les plataformes d'informació i de contacte amb l'exterior. En aquella primera onada, quan els ànims encara estaven esperançats i no preveïem les terribles conseqüències de la pandèmia, els cants, els

aplaudiments, la música regalada pels artistes tenien un caire diferent. Ara, després de mesos i fins i tot un any de crisi sanitària i social, els que d'alguna manera estem «confinats» correm el perill del desànim, que és la pitjor conseqüència del Covid-19.

A *El tragaluz*, aquella finestra, arran de terra, era la petita esquerra de comunicació entre el soterrani i la realitat. Des de les nostres finestres de la realitat actual, no ens podem deixar endur per aquesta sensació, malgrat tot. No la veiem en la seva totalitat des de la finestra. L'esperança va molt més enllà!

Per judicar, sempre és important tenir tota la realitat

«El que m'inspira és el missatge cristià de les benaurances»

Arcadi Oliveres, economista, activista i transformador social

Arcadi Oliveres, economista, activista i transformador social, viu el darrer tram de la seva vida fent el que més li agrada: rodejat d'amics i de familiars, explicant a tothom qui el vulgui escoltar les estructures d'injustícia del món per tal de motivar un canvi. «Aquesta mort anunciada em permet aprofitar millor els últims moments per fruitar de la proximitat, de l'amistat, de tots els missatges que m'arriben.» Mai ha tingut un no per a Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, i en aquesta ocasió tampoc. El 18 de febrer ens va rebre a casa seva, a Sant Cugat del Vallès, i ens va transmetre un missatge d'esperança que volem compartir amb tots vosaltres.

Agustí Codinach

Com estàs, Arcadi?

Greument malalt, força espantat, però rodejat d'estimació, com mai a la vida. Evidentment, quan vaig néixer, els meus pares devien estar molt contents, però uns dies com aquestes setmanes que estic vivint, rodejat d'amics, de companys, de família, de trucades telefòniques, no els havia tingut mai. Tinc ganes que neixi cada dia perquè sé que rebré estimació. Rebré dolors, per descomptat, que avui dia es poden salvar amb dosis massives de morfina, però em reconforta saber que durant moltes hores tindrè aquesta companyonia i estimació. Això compensa sobradament les males estones. Per tant, de salut no estic gaire bé, però en canvi d'alegria, benestar, esperança... tanta com en vulguis.

Quan et diuen que tens el que tens, què penses?

Que tots ens hem de morir un moment o altre. En certa manera és una fortuna que t'ho diguin perquè saps que, a diferència de molta gent, tens una caducitat establerta. Saber-ho t'obre les portes a l'acomiadament, a l'agraïment, a fruit d'aquests minuts, per tant, vol dir

Arcadi Oliveres, al Fòrum Català de Teologia i Alliberament, el 26 de gener del 2014.

«Mai havia tingut aquestes ànsies de viure, de disfrutar de l'amistat, de l'estimació i de la comprensió dels altres»

«Vaig viure el temps del Concili Vaticà II, un temps favorable per mantenir una molt bona relació amb l'Església»

que tens una petita esperança afegida. També penso que soc un afortunat, perquè puc fer càlculs del que m'ha passat, de com puc evolucionar aquestes setmanes que quedin i puc fer una cosa molt important: fer balanç de la vida. Certament, us he de confessar que va ser un moment especialment dolorós quan el metge em va dir que em quedava poc temps de vida, que la malaltia era irreversible i que em posava en mans de cures paliatives. El metge m'ho va deixar anar i se'n va anar, i jo em vaig quedar una mica glaçat. Un cop a casa, la cosa va canviar de la nit al dia, perquè tenir la proximitat familiar t'ajuda molt. D'altra banda, la situació viscuda va ser una mena de *déjà vu*, perquè va ser com reviure el periple que va seguir el meu fill Marcel quan fa just deu anys es va trobar amb un càncer terminal, amb la diferència que ell tenia 27 anys i jo 75, cosa que vol dir que jo he viscut molt més i que, per tant, resulta que he de gaudir d'aquests avantatges. Hi ha una cosa que em té obsessionat: la voluntat de portar-me mínimament com es va portar ell, amb la seva resposta sàvia, intel·ligent, reposada, fins i tot amb la seva capacitat d'animar-nos a nosaltres en aquell moment de dificultat.

En quin moment decideixes fer públic l'adeu i rebre tothom que et vulgui veure?

Els que em coneixeu sabeu que sempre m'ha agradat la relació amb les altres persones. M'ha semblat que una manera de tirar endavant era compartir aquests moments, recordant el que ha passat, mantenint alguna de les il·lusions que tenia, intentant que aquest temps sigui el màxim de profitós possible, no pel que pugui fer jo, que a aquestes alçades pràcticament no és res, però sí almenys amb la convivència i l'amistat amb els altres.

Què és el que més et reconforta aquests dies?

Sobretot l'estimació de la gent. Tinc ganes que neixi cada matí. Miro quan queda perquè surti el sol, perquè sé que tornaré a tenir un grup de gent amiga, propera, que em diran i m'explicaran coses amb estimació, i que em permetran gaudir-ne. Mai havia sigut tan feliç com ara. Mai havia tingut aquestes ànsies de viure, de disfrutar de l'amistat, de l'estimació i de la comprensió dels altres.

Quina és la importància de la fe en aquests moments?

Vosaltres sabeu que soc cristià, tot i que un cristià heterodox. Hi ha temes menors que m'importen poc però hi ha temes majors que són els que em donen força i ímpetu: l'evangeli, les benaurances, l'amor al proïsme, el tracte cristià als altres.

T'has arribat a «empenyar» amb Déu?

No, sempre hem tingut molt bona relació. Potser no he sigut trencador en aquestes coses. Sé que al llarg de la vida, quan travesses l'adolescència i entres en la maduresa, veus l'Església d'una altra manera, però jo vaig tenir la sort al llarg del meu periple vital, dels 20 als 30 anys, que aquella Església que em va tocar viure, en el meu context, era molt favorable. Era el temps del Concili Vaticà II, d'una Església transformadora, un moment en què molts dogmes ja es deixaven de creure, un temps favorable per mantenir, sense grans xocs, una molt bona relació amb l'Església. També he de confessar que vaig tenir sort de l'escola, de la parròquia, de les comunitats cristianes, dels companys, de manera que es va fer relativament assumible aquesta bona relació.

Un periple vital molt lligat als Caputxins de Sarrià!

El meu primer lligam amb els Caputxins de Sarrià va ser el 1966, arran de la Caputxinada, un responsable de la qual era el pare Joan Botam. Després, aquesta relació va seguir, perquè vivíem al barri de Sarrià. Els meus quatre fills hi han estat batejats i el funeral del Marcel també va ser als Caputxins de Sarrià. El meu funeral també vull que sigui allà. Josep Maria Fisa, consiliari de Justícia i Pau, ho està preparant tot amb el meu fill.

Josep Maria Fisa és el teu guia espiritual.

Amb Fisa, consiliari de Justícia i Pau, ens uneixen quaranta anys d'amistat. Em va ajudar molt els darrers dies del Marcel i ara també. Després de conèixer la meua sentència de mort, vaig tenir dues sessions amb ell que em van reconfortar molt i em van ajudar a preparar la sortida.

Arcadi, què t'inspira?

M'atreveiria a contestar que m'inspira el missatge cristià de les

«M'agradaria que em definissin com una persona que intenta fer una transformació social, per damunt de les altres coses»

«Si tot el que el món ens facilita ho sabéssim aprofitar per viure bé i fer viure bé la gent, el món seria una joia»

benaurances, i para de comptar.

Sempre transmits un missatge d'esperança. Com t'ho fas per no perdre l'esperança?

Sabent que no hi ha raons objectives per perdre-la. Tenim una terra que ens facilita tot el que necessitem. Si fóssim capaços d'aprofitar-la bé, de transformar-la, de repartir per igual la riquesa, de tenir les portes obertes, d'estimar l'altre, hi ha tantes portes a l'esperança com vulgueu. No tenim dret a perdre l'esperança.

Què és ser activista social?

És intentar millorar la convivència. Tots sabem que hi ha problemes socials greus: hi ha gent que s'ho passa malament des del punt de vista laboral, de recursos, de família. Per tant, la convivència no és senzilla. Per això hem d'intentar que la gent visqui bé, es relacioni amb els altres, se senti acollida, tingui dignitat, en pensió. Tot aquest treball és el que en bona mesura ha configurat la meua vida.

Com et definiries?

Com una persona que intenta ser ben intencionada, que s'intenta implicar en problemes socials, que té una característica que el defineix una mica:

Agustí Codinach

Arcadi amb familiars i amics, el 2 de juliol del 2016 a la Casa Orlandai de Sarrià, en un homenatge al seu fill mort de càncer, el Marcel.

al llarg dels anys, per la formació que he tingut i les feines que he desenvolupat, sobretot he intentat descriure i explicar la realitat social i d'acord amb aquesta explicació, mirar en quina mesura la puc transformar. M'agradaria que em definissin com una persona que intenta fer una transformació social, per damunt de les altres coses.

Existeixen les males persones?

Existeixen persones bones que en circumstàncies determinades no actuen de la manera com ho haurien de fer envers la societat. Persones que no han tingut prou força, capacitat o no s'han donat les circumstàncies que els haurien permès fer-ho d'una altra manera. Fins i tot els pitjors de tots són bones persones amb mals moments.

T'imaginaves que impartiries economia als futurs polítics?

No m'ho imaginava però en tenia ganes, perquè en acabar el batxillerat volia fer Ciències polítiques, però aleshores, a inicis dels anys seixanta, era una carrera que només s'impartia a Madrid, en una facultat que tenia com a degà Manuel Fraga Iribarne. D'altra banda, el meu pare volia que fos enginyer. Entre política i enginyeria, van sorgir les Econòmiques. Els darrers vint anys de la meua vida he pogut explicar economia als politòlegs i, per tant, he pogut barrejar totes dues coses.

S'acaba de publicar el teu darrer llibre: *Paraules d'Arcadi*. Què

hem après del món i com podem actuar (Angle Editorial). Què has après del món?

Que si el sabéssim organitzar bé, seríem tots molt feliços. El món ens facilita la natura, el coneixement científic, la producció industrial i agrària, el sistema sanitari, els mitjans de transport, les satisfaccions intel·lectuals, la literatura... si tot això que el món ens facilita, ho sabéssim aprofitar per viure bé i fer viure bé la gent, el món seria una joia. Tenim recursos per fer-ho! Malauradament, hi ha un petit grup de gent egoista que de cara a un benefici material —que tampoc no els dona la felicitat— és capaç de fastiguejar la resta del planeta.

Què és la llibertat?

La capacitat que d'acord amb la teua consciència puguis fer allò que et sembla que és útil per als altres, sempre que no els ofenguis ni t'ofenguis a tu mateix. Segons quines coses fem ens podem fer mal a nosaltres i als altres. Si actuem amb aquesta capacitat de fer bé, tots anirem millor.

Durant molts anys has participat en les tertúlies de Ràdio Estel. Què et crispa?

Hi ha hagut circumstàncies en què m'he crispat, sobretot en allò relacionat amb la meua manera de veure les estructures socials i polítiques. Em crispa que al món hi hagi tantes irregularitats, abusos, diferències colossals entre rics i pobres, i per contra, no hi hagi consciència nostra de transformació.

Aviat tindràs una neta.

He tingut fills i nets, tots masclés, i ara el meu fill espera una neta per a primers de maig. Tinc l'esperança de poder allargar la vida fins al seu naixement. És una mena d'aposta amb el futur, amb l'esperança, amb l'alegria. Com que és una aposta que no sabem si es podrà assolir, amb el meu fill Bernat i la seva dona, hem convingut de deixar gravades unes historietes de l'avi, perquè així, encara que no les podrà sentir de viva veu, les pugui escoltar gravades. M'agrada molt explicar cosetes, com per exemple com vaig conèixer la meua dona, la Janina.

Quin és el darrer missatge que t'agradaria transmetre?

Primer: no perdeu l'esperança. Segon: sigueu sempre coherents.

David García

Joan Trias i Mercè Raga conversant amb l'Arcadi, a casa seva, a Sant Cugat del Vallès, el 18 de febrer.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«ESPERIT, CAP ON GUIES LES NOSTRES ESGLÉSIES?» (7)

Una Església corresponsable

Benvolguts i benvolgudes,

En el document dels bisbes de Catalunya que anem glossant avui ja fa set diumenges es constata com el Concili Tarraconense ja posava en relleu la integració dels laics en les estructures de l'Església diocesana, i precisava que calia que hi tinguessin «responsabilitats directives (delegacions, secretariats i consells)» i que hi representessin els grups amb tasques evangelitzadores com ara la catequesi o la caritat (resolució 134). D'aleshores ençà la participació de laics i laiques en responsabilitats diocesanes, com ara secretaries generals i delegacions, no ha parat de créixer. Amb tot, afirmem els bisbes, «cal preguntar-se si aquests passos són suficients». «A partir de la consciència missionera d'una Església com a poble de Déu, tot i mantenir-se la distinció [...] entre sacerdoci ministerial i sacerdoci comú, cal superar la divisió entre "clergat" i "laïcat", entre els qui són institucionalment responsables de l'acció eclesial (els ministres ordenats) i els qui es limitarien a col·laborar en aquesta acció (la resta de batejats). La missió és responsabilitat de tots, i per tant els itineraris de l'acció eclesial han de portar el segell de la corresponsabilitat.»

No es tracta de la corresponsabilitat que ve del principi «la unió fa la força», ni de l'eficàcia d'una bona organització, sinó que la corresponsabilitat en l'Església ve fonamentalment del baptisme, pel qual tots participem de la mateixa vida que l'Esperit Sant vessa en els nostres cors.

A partir d'aquest fonament baptismal, els bisbes afirmem que «la participació dels laics i laiques no es pot formular tan sols en termes de col·laboració amb els ministres ordenats». «Cal fer emergir laics que se sentin responsables —no sols col·laboradors— de l'acció eclesial en el seu conjunt i que, en graus diversos, acceptin funcions i serveis dins les comunitats amb fidelitat i perseverança.» Això demana ressituat progressivament la missió dels preveres i diaques en el marc d'una Església corresponsable, fonamentada en la dignitat del baptisme. Per això, a la carta que vaig escriure el propassat Nadal als preveres, diaques i laiques amb missió pastoral, els deia que «no pertany al ministeri ordenat la direcció de l'activitat organitzativa, l'administració de les finances, l'execució d'obres d'edificis, la gestió d'institucions eclesials...

Tot això, si fos possible, ho hauríem d'anar passant als laics». Què és, per tant, allò més propi del ministeri ordenat? Responent a aquesta pregunta, la seva tasca insubstituïble és, juntament amb tots els altres batejats, la primacia a l'anunci de l'Evangeli, que susciti, motivi i sostingui la fe. En segon lloc, animar els diversos dons i carismes de la comunitat perquè creixi en la unitat, la qual s'expressa en la celebració sacramental, sobretot dominical. I, en tercer lloc, posar en marxa un discerniment pastoral sobre la nostra realitat eclesial, esdevenint sobretot els «acompanyants» de la vida humana i espiritual dels nostres germans, sostenint-los en la fe i procurant que esdevinguin ells també testimonis del Regne en les seves vides.

Preguem, per tant, que siguin molts els laics i laiques que ajudin a formar veritables equips pastorals en les nostres parròquies i comunitats. I, a més, que els Consells parroquials o interparroquials, arxiprestals i el mateix Consell Pastoral Diocesà que hem constituït fa poc, esdevinguin la saba nova que necessita la nostra Església de Tarragona.

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Donar la mà des del cor

L'objectiu del Pla Pastoral Diocesà per a aquest any litúrgic és l'opció pels pobres. Estem vivint un temps de prova que ens convida a reflexionar sobre el que és realment important en la nostra vida cristiana. En aquest temps difícil, Déu ens demana que servim amb valentia i generositat tots els nostres germans i, especialment, els més vulnerables.

En el recés per preparar el temps d'Advent del passat mes de novembre, vam demanar a Déu que passés per la nostra vida i ens renovés el cor perquè fóssim capaços de trobar Crist en la Paraula, en l'Eucaristia i en els pobres. La meditació de Mn. Josep Matias, delegat de Càritas diocesana de Barcelona, els testimonis que vam escoltar, i els moments de silenci i d'adoració, ens van ajudar a reflexionar sobre com podem arribar a ser una Església que, amb l'ajuda de Déu, es posi al servei dels que més necessiten.

Els pobres són els destinataris privilegiats del missatge de la Sagrada Escripura. El llibre del Gènesi explica que tenim un origen comú. Som membres de la mateixa família. En una família, els que són més febles reben més atenció. Déu vol que tots els éssers humans ens estimem com a germans. Ell es preocupa per la vida de cada persona. És per això que, davant el sofriment dels pobres, Déu ens segueix preguntant: «On és el teu germà?» (Gn 4,9). No cal anar gaire lluny per trobar aquest germà. Segons dades d'Oxfam Inter-món, des de l'inici de l'actual pandèmia, la pobresa severa a Espanya ha augmentat en gairebé 800.000 persones pel

Covid-19 i ha arribat als 5,1 milions.

L'apòstol Pau va entendre la humanitat com un tot i la va comparar amb un cos humà del qual tots formem part. Així ens diu: «Els membres del cos que semblen més febles són els més necessaris. [...] Quan un membre sofreix, tots els altres sofreixen amb ell» (1Co 12,22.26).

Igualment, si llegim l'Evangelí atentament, descobrirem que Jesús es desvivía pels marginats. Es commovia profundament quan algú patia. Per això, som fidels a Crist quan el servim a través dels més necessitats (cf. Mt 25,31-46).

En aquest recés d'Advent vam poder descobrir quin és el somni de Déu. Déu somia que algun dia tots lluitarem units per un món més just i més fratern. Déu somia que el Regne de Déu s'obrirà pas en un món ferit.

Demanam al Senyor que les seves paraules vagin de la ment al cor i del cor a les nostres mans. Que la persona més fràgil i desorientada sàpiga, a través nostre, que hi ha Algú que el busca i que l'estima. Benvolguts germans i germanes, hi ha moltes persones que pateixen les greus conseqüències de la crisi. Sapiguem ajudar els pobres amb la pregària, amb la compassió i amb els nostres recursos. Ells ens necessiten més que mai. No oblidem que els sagraments, especialment l'Eucaristia, són «fàrmacs d'eternitat», com diuen els sants pares de l'Església.

Maria ens ajudarà en aquesta missió. Ella és la mare dels pobres. Ella és, com diu bellament sant Joan d'Àvila, la infermera de l'hospital de la misericòrdia de Déu on els nafrats es curen.

COMENTARI DE LA PARAULA

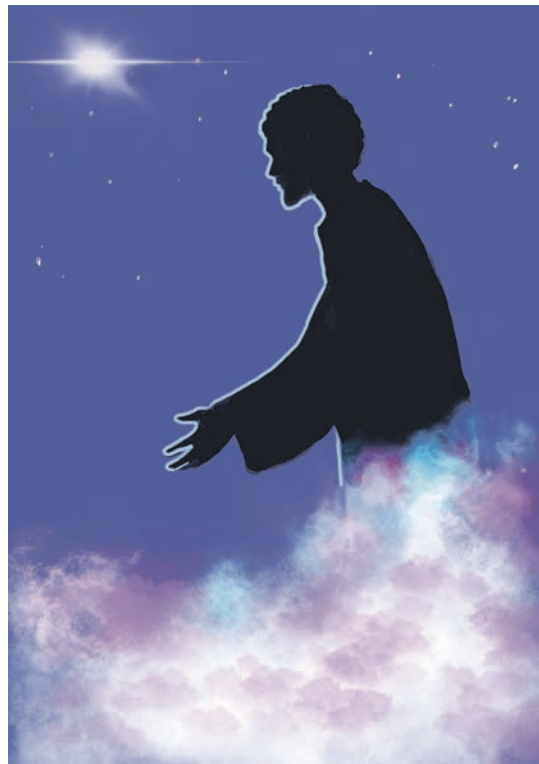
CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia

El judici consisteix en el fet que la llum ha vingut al món i la humanitat ha preferit la tenebra a la llum

Per què Jesús insisteix tant en la hipocresia de fariseus i mestres de la llei?

El passatge a comentar hauria de començar a 3,12: «Si quan us he parlat de les coses de la terra no creieu, com serà quan us parli de les coses del cel; em creureu?», que fa de frontissa entre el Diàleg amb Nicodem, en segona persona del singular («En veritat, en veritat t'ho dic», 3x), i el Monòleg de Jesús adreçat en plural a la comunitat postpasqual. L'abaixament del Fill de l'home es correspon amb el seu enlairament; el cel d'on ha baixat, amb la creu que li ha servit de grua/elevador, com diu Ignasi, el bisbe de Síria (Ign Eph 9,1). Joan empra la semblança del serpent de bronze que Moisès enlairà en el desert i que procurà vida als qui ha-

GLÒRIA MONÉS

Els fariseus («separats») formaven uns grups closos de gent que vivien molt rectament seguint la Torà/Llei i la tradició. Van incórrer en el perill de qui vincula la recerca de Déu amb el compliment escrupolós de la Llei que porta a viure l'orgull, la vanagloria, la hipocresia (cf. Mt 23). El seu afany de fidelitat a la Llei i a la tradició a molts fariseus els feia intransigents fins a oposar-se a Jesús perquè era massa liberal, llevat d'uns pocs, com Nicodem o Josep d'Arimatea.

Els evangelis presenten Jesús en conflicte amb els fariseus. Aquests, a més de la Llei escrita de Moisès, consideraven obligatòries les anomenades «tradicions dels pares», que afavorien un compliment més actualitzat de la Torà. Preocupats per la santedat d'Israel, els fariseus més radicals volien que tot el poble complís regles de puresa que només obligaven els sacerdots en el culte del temple. Miren de desacreditar Jesús davant el poble. Jesús els descobreix la hipocresia dient-los que no entren al Regne de Déu ni hi deixen entrar-hi els qui volen fer-ho; són «plens d'hipocresia i de maldat»; són «guies cecs» que es preocupen de foteses, «coleu el mosquit, mentre us empassau el camell», però han «abandonat [...] la justícia, l'amor i la fidelitat!» Són com «sepulcres emblanquinats: de fora semblen bonics, però per dintre són plens d'ossos i de tota mena d'impureses» (Mt 23,2-36). Les pràctiques de l'almoina, la pregària i el dejuni les fan «per fer-se veure» (Mt 6,2-5.16). Diu Jesús: «Hipòcrites! Com l'encertà Isaïes quan profetitzava de vosaltres: Aquest poble m'honra amb els llavis, però el seu cor és ben lluny de mi» (Mt 15,7-8).

haviem estat mossegats per les serpents verinoses, a fi d'expressar el sentit profund de la creu de Jesús que s'ha erigit en estandard i font de vida per a tots els qui li donen la seva adhesió: «Perquè Déu no va enviar el seu Fill al món perquè jutgés el món, sinó perquè el món se salvés per mitjà d'ell. Per això, qui li dona l'adhesió no és jutjat; en canvi, qui no creu ja ha estat jutjat, perquè no ha cregut en el nom de l'unigènit Fill de Déu.» No hi haurà, doncs, un Judici final, perquè ja ha tingut lloc a la creu: «El judici consisteix en el fet que la Llum ha vingut al món i la humanitat ha preferit la Tenebra a la Llum, perquè les seves obres eren dolentes.» Ressonen les paraules del Pròleg: «La Llum brilla en la

Tenebra i la Tenebra no l'ha atrapada» (Jn 1,5). Abans de la vinguda de la Llum, «la humanitat» havia quedat atrapada per tota mena d'ideologies opressores. A Jesús, l'han volgut silenciar penjant-lo d'un patíbul, però el fet de «ser enlairat» ha significat ensems la seva mort i la seva exaltació definitiva. Joan situa la resurrecció de Jesús en el moment en què li obriren el costat i en sorgí sang i aigua. Tot aquell «qui obra la veritat ve cap a la Llum, a fi que les seves obres quedin manifestes, ja que han estat realitzades d'acord amb Déu.»

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge IV de Quaresma

Lectura primera

2Cr 36,14-16.19-23

La severitat i la bondat del Senyor es revelen en la deportació del poble i en el seu alliberament

Lectura del segon llibre de les Cròniques:

En aquells dies, tots els grans sacerdots i el poble reïncidien contínuament en la culpa d'imitar tots els costums abominables de les altres nacions, profanant així el temple del Senyor, que ell havia consagrat a Jerusalem. El Senyor, Déu dels seus pares, els enviava cada dia missatgers que els amonestessin, perquè li dolia de perdre el seu poble i el lloc on residia. Però ells es burlaven dels missatgers de Déu, no feien cas del que els deïa i escarnien els seus profetes, fins que el Senyor arribà a enutjar-se tant contra el seu poble que ja no hi havia remei. Llavors els caldeus incendiaren el temple de Déu, derrocaren les muralles de Jerusalem, calaren foc a tots els seus palaus i destruïren tots els objectes preciosos. El rei dels caldeus deportà a Babilònia els qui s'havien escapat de morir per l'espasa, i se'ls quedà per esclaus d'ell i dels seus fills, fins que passaren al domini persa. Així es complí la paraula que el Senyor havia anunciat per boca de Jeremies: el país fruï dels anys de repòs que li pertocaven; tot el temps que quedà desolat, el país va reposar, fins haver complert setanta anys. Però l'any primer de Cir, rei de Pèrsia, el Senyor, per complir la paraula que havia anunciat per boca de Jeremies, desvetllà l'esperit de Cir, rei de Pèrsia, perquè promulgues, de viva veu i per escrit, un edicte que deïa: «Cir, rei de Pèrsia, fa aquesta declaració: El Senyor, el Déu del cel, m'ha donat tots els reialmes de la terra i m'ha encomanat que li construís un temple a Jerusalem, ciutat de Judà. Si entre vosaltres hi ha algú del seu poble, que el Senyor sigui amb ell i que hi pugui.»

Salm responsorial

136

Vora els rius de Babilònia ens assèiem
tot plorant d'enyorança de Sió.
Teníem penjades les lires als salzes
que hi ha a la ciutat.

R Si mai t'oblidava, Jerusalem, que se m'encasti la llengua al paladar.

Quan volien que cantéssim els qui ens havien deportat,
quan demanaven cants alegres els qui ens havien entristit,
i ens deïen: «Canteu-nos algun càntic de Sió.» *R*

¿Com podíem cantar cants del Senyor
en una terra estrangera? Si mai t'oblidava,
Jerusalem, que se'm paralitzi la mà dreta. *R*

Vers abans de l'evangeli

Jn 3,16

Déu estima tant el món que ha donat el seu Fill únic; tots els que creuen en ell tenen vida eterna.

Lectura segona

Ef 2,4-10

És per gràcia que Déu us ha salvat, a vosaltres, que éreu morts per les vostres culpes

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, Déu, que és ric en l'amor, ens ha estimat tant que ens ha donat la vida juntament amb Crist, a nosaltres, que érem morts per les nostres culpes. És per gràcia que Déu us ha salvat. I juntament amb Jesucrist ens ha resuscitat i ens ha entronitzat en les regions celestials, perquè davant dels segles que vindran quedi ben clara la riquesa de la seva gràcia i la bondat que ha tingut per nosaltres en Jesucrist. A vosaltres, que heu cregut, us ha salvat per gràcia. No ve de vosaltres; és un do de Déu. No és fruit d'unes obres, perquè ningú no pugui gloriar-se'n; som obra seva: ell ens ha creat en Jesucrist per dedicar-nos a unes bones obres que ell havia preparat perquè visquem practicant-les.

Evangelí

Jn 3,14-21

Déu envià el seu Fill per salvar el món gràcies a ell

Evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, digué Jesús a Nicodem: «Com Moisès, en el desert, enlairà la serp, també el Fill de l'home ha de ser enlairat, perquè tots els qui creuen en ell tinguin vida eterna. Déu estima tant el món que ha donat el seu Fill únic perquè no es perdi ningú dels qui

creuen en ell, sinó que tinguin vida eterna. Déu envià el seu Fill al món no perquè el condemnés, sinó per salvar el món gràcies a ell. Els qui creuen en ell no seran condemnats. Els qui no creuen, ja han estat condemnats, per no haver cregut en el nom del Fill únic de Déu. Déu els ha condemnat perquè, quan la llum ha vingut al món, s'han estimat més la foscor que la llum. És que no es comportaven com cal. Tothom qui obra malament té odi a la llum i es vol quedar en la foscor, perquè la llum descobriria com són les seves obres. Però els qui viuen d'acord amb la veritat sí que busquen la plena llum i que tothom vegi què fan, ja que ho fan segons Déu.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE QUARESMA

(SALTERI: SETMANA 4)

Març

14. DIUMENGE

Diumenge IV de Quaresma, Morat.

Lectures: 2 Cròniques 36,14-16.19-23 / Salm 136 / Efesis 2,4-10 / Joan 3,14-21

SANTORAL: Arnol, ab. i mr.; Florentina, vg.; Matilde, emp.

15. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 65,17-21 / Salm 29 / Joan 4,43-54

SANTORAL: Climent Maria Hofbauer, prev.; Lluïsa de Marillac, rel. i fund.; Madrona, vg. i mr.; Ramon de Fitero, ab. i fund.

16. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Ezequiel 47,1-9.12 / Salm 45 / Joan 5,1-3a.5-16

SANTORAL: Abraham, erm.; Ciriac, mr.; Eusèbia, vg.; Heribert, b.

17. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 49,8-

15 / Salm 144 / Joan 5,17-30. O bé: *Sant Patrici (ML), Blanc.*

SANTORAL: Gertrudis de Nivelles, ab.; Josep d'Arimatea

18. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Èxode 32,7-14 / Salm 105 / Joan 5,31-47. O bé:

Sant Ciril de Jerusalem (ML), Blanc. Girona i Tortosa: *Sant Salvador d'Horta (ML), Blanc.*

19. DIVENDRES

Sant Josep (S), Blanc. Lectures: 2 Samuel 7,4-5a.12-14a.16 / Salm 88 / Romans 4,13.16-18.22 / Mateu 1,16.18-21.24a

SANTORAL: Amanç, diaca i mr.

20. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 11,18-20 / Salm 7 / Joan 7,40-53

SANTORAL: Ambrós de Siena, rel.; Eufèmia i Alexandra, mr.; Fotina, mr.; Martí de Dumio, b.

El Sant 18 MARÇ

Sant Ciril de Jerusalem

A l'Església dels primers segles, el baptisme es rebia d'adult, i demanava una preparació llarga. Per això hem conservat nombroses catequesis adreçades als qui havien de rebre el sagrament. Unes de les més importants són les de sant Ciril de Jerusalem (c. 315 – 387).

Nascut a la ciutat santa o a la rodalia, Ciril va tenir una bona educació filosòfica, teològica i literària que es posa de manifest en el seus escrits. Ordenat prevere de jove, l'any 348 va ser escollit bisbe de Jerusalem, i ben aviat va haver de front a les heretgies, sobretot als partidaris de l'arrianisme, que van aconseguir exiliar-lo tres vegades. Ciril també és conegut per les seves obres, sobretot per les *Catequesis baptismals* i *Catequesis mistagògiques*, destinades respectivament als neòfits que havien de rebre el baptisme i als que ja l'havien rebut. Són escrits d'una gran bellesa, que expliquen l'alegria de la trobada de la persona humana amb Jesucrist, l'únic que pot portar-la a la resurrecció: «No fugis, perquè és Jesús qui et pesca amb el seu ham, no pas per donar-te la mort, sinó la resurrecció després de la mort.»

Veure la missa o viure la missa

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Professor de l'Institut Superior
de Litúrgia de Barcelona

Arran dels diversos confinaments que, des de fa un any, estem patint, uns de més severos, altres de més lleus, molts catòlics han deixat d'acudir a les celebracions litúrgiques dominicals. La major part d'aquestes persones són ja provectes, o bé no gaudeixen de la salut necessària per sortir al carrer sense riscos per a la seva integritat. Altres, simplement han adoptat aquesta restricció de moviment els diumenges a causa de la por al contagi. Tot és comprensible.

Això ha fet que, les esmentades persones, s'hagin refugiat en les pantalles de la televisió o dels ordinadors a fi i efecte de veure la missa. Això és una dada positiva, perquè és un signe que en la seva consciència continua viu el record de la importància de la celebració sacramental.

Tot amb tot, ens equivocariem si pensàvem —com alguns fan— que la visió, a través de la pantalla, de la celebració eucarística és quelcom equivalent al fet «d'anar a missa». Algunes comunitats, privades de la missa quotidiana a causa de la situació sanitària actual o per manca habitual de prevere, es posen davant del televisor a fi de visualitzar tots junts la missa, com si fossin a l'església, fent d'aquesta trobada una obligació comunitària. I la simulació arriba a tal punt que, fins i tot, en el moment que combreguen els qui són a l'altra banda de la càmera, en l'assemblea real, també els televidents, si disposen de sagrari, van a buscar el Santíssim i combreguen just en aquell precís moment.

Arribats en aquest punt no és difícil adonar-se que estem entrant en un terreny perillós, a causa de la confusió entre la realitat i la virtualitat. Cal un aclariment des del concepte «relació». En expressió del sociòleg i filòsof italià Pierpaolo Donati, arran del confinament hem experimentat la frustració en comprendre que una connexió a internet no és una vertadera relació amb els altres. Nosaltres no som àngels —afirma l'autor

esmentat—, la qual cosa significa que també hem de fer que el cos es relacioni. La sagrada litúrgia, en aquest punt, també se'ns manifesta com a autèntica mestra.

Abans ja hem dit que veure la missa —o qualsevol altra celebració litúrgica— a través del mitjans de comunicació és quelcom positiu, i ho hem d'aplaudir sens dubte, especialment la visió d'aquelles retransmissions que, com demanava el Concili Vaticà II, gaudeixen de discreció i dignitat (cf. SC 20). Tanmateix, cal subratllar que aquestes imatges, destinades a les persones impedides d'acudir a la seva assemblea, no ens fan viure la missa presencialment amb la participació activa demanada i no ens fan participar del pa consagrat que brolla de l'altar. En aquesta mateixa línia, i per posar un senzill exemple: tothom veu la diferència que hi ha entre anar en una processó o veure-la per televisió o des del balcó. No és pas el mateix, ni de bon tros. Una cosa és veure-la i una altra formar-ne part, viure-la, tant interiorment com exteriorment.

I a les comunitats a les quals abans ens referíem, un suggeriment: vincleu la comunió eucarística no a la retransmissió televisiva de la missa, sinó a una acció litúrgica real, llegint les lectures de la paraula de Déu, pregant amb les intercessions el bon Déu, resant el pare nostre, etc. La reforma litúrgica va tornar a vincular la vida eucarística dels catòlics a l'altar, abandonant una praxi secular de comunió deslligada de la missa, a hores convingudes i des del sagrari. Seria una llàstima que, gràcies als mitjans audiovisuals actuals, tornéssim a desvincular-nos de l'altar i, encara més, a deslligar la comunió eucarística de la seva celebració o, en el seu defecte, d'una acció litúrgica ben real i present. Quina ironia més trista seria la de tornar enrere en la vida litúrgica i espiritual gràcies, precisament, a instruments tècnics moderns i sofisticats.

Assemblea dels centres d'esplai de la Fundació Pere Tarrés (I)

REDACCIÓ

«El lleure és segur i necessari», va recordar Xavi Nus, president del Moviment de Centres d'Esplais Cristians Catalans de la Fundació Pere Tarrés a l'Assemblea General Ordinària 2021 del MCECC, que va comptar amb la participació dels responsables de més de 130 centres d'esplai d'arreu de Catalunya.

Nus els va demanar que no perdin «la motivació i la força i mantinguin el contacte amb els infants, joves i famílies», malgrat les circumstàncies actuals. També va dir que «volem treballar per una campanya social que doni valor i més reconeixement al lleure».

Cal recordar que les restriccions sanitàries han obligat els centres d'esplai a redissenyar les se-

ves activitats per tal d'adaptar-se als requeriments de les autoritats pertinents per evitar els contagis per Covid-19. Malgrat ser el primer contacte socialitzador que van tenir infants i joves després del confinament, els esplais, i el lleure en general, sempre han estat espais segurs i pioners a l'hora d'aplicar els protocols necessaris per evitar els contagis.

Les restriccions sanitàries actuals van obligar a adaptar l'AGO al format telemàtic i, malgrat que es va celebrar de manera virtual, tots els assistents van tenir l'oportunitat d'opinar, debatre i aprovar els punts de l'ordre del dia.

L'Assemblea va seguir l'esquema de les assemblees presencials celebrades anys anteriors. Va començar amb una pregària, va continuar amb l'aprovació de la Memòria corresponent a l'any 2020, del Pla d'Accions 2021, del Calendari del proper any i —en matèria econòmica— del tancament del 2020 i el pressupost del 2021.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Salvació

Una persona que es mori sense batejar, es pot salvar i veure Déu? Fa poc vaig sentir un sacerdot que afirmava que si algú es mor sense batejar no es podrà salvar.

En primer lloc, permeteu-me que dubti que un sacerdot, que se suposa mínimament format en la fe i capacitat per predicar-la, digui aquestes barbaritats. Segur que vostè ho va entendre malament i seria bo que l'hi preguntés per dissipar malentesos. De vegades, el que entenem no es correspon amb la realitat. Abordem ara les paraules del Senyor quan parla de la predicació, la fe i el baptisme. Com hem d'entendre-les? La salvació és un do de Déu i la fe, però impliquen la cooperació i acceptació de l'home. Sant Agustí ho deia així: «Déu, que et va crear sense tu, no et salvarà sense tu.» Cal estimar-lo amb tot el que vol dir aquesta paraula. Si una persona rep la predicació i la percep com a veritablement revelada per Déu i, tot i així, la rebutja, ell mateix s'exclouria d'aquesta salvació. O bé, que l'acceptés i després visqués en contra del que implica aquesta fe, també. És com si a un malalt greu se li ofereix una medicina capaç de guarir-lo i ell, que ho sap, la rebutja; llavors tria la mort. Plantegem-nos ara el tema de tantes persones en la història que, sense culpa pròpia, no han rebut ni la predicació ni el baptisme i s'han esforçat a viure segons la veritat i el dictat de la consciència. Com podriem dir que es condemnen? Això entra en col·lisió amb el més elemental de la nostra fe, contra la voluntat salvífica de Déu, que vol que tots els homes se salvin i arribin al coneixement de la veritat. El camí més explícit és l'anunci de l'Evangeli i el coneixement de Jesucrist. Li suggereixo que llegeixi unes lluminoses paraules de sant Joan Pau II a l'encíclica *Veritatis splendor*, on tracta magistralment de la salvació d'aquells que sense culpa pròpia desconeixen Crist i obeeixen Déu i les seves lleis en la seva consciència.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Setmana Santa sense processons

Enguany, celebrarem la Setmana Santa, però les nostres germandats i confraries no faran les estacions de penitència amb les imatges titulars pels carrers dels nostres pobles andalusos. Tot serà diferent. L'esperit confrare cristal·litzarà en diferents actes devocionals que tindran com a escenari els temples o les seus de les confraries. A Còrdova capital, la germandat de Nostra Senyora de la Pau i de l'Esperança ha decidit muntar els passos. Així, els titulars de la germandat, el Nostre Pare Jesús de la Humilitat i la Paciència i Maria Santíssima de la Pau i l'Esperança, estaran exposats als respectius passos processionals des del Diumenge de Rams fins al Diumenge de Resurrecció.

Com ja sabem, hi ha tres «Setmanes santes»: la primera, la Setmana Santa dels temples, que té lloc a les esglésies, des de les catedrals fins a la capella conventual més apartada, conforme a les exigències de la litúrgia eclesiàstica. La segona Setmana Santa seria la dels carrers, la de les desfilades processionals, organitzada per les germandats i les confraries. És la Setmana Santa de la religió popular que contempla, en cada imatge, diferents moments de la passió, escenificats sobre passos plens de color, piadosament adornats i mostrats amb devoció il·lusionada a la multitud.

I la tercera Setmana Santa és la del cor, la que viu cada persona dins seu, des de la riba de la fe, o potser des de l'abandonament d'aquesta fe que va ser viscuda i practicada en altres moments de la vida, però que potser sempre té un lloc al record familiar o social.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Fra Marc

Un dels monjos segurament més coneguts al monestir de Poblet durant aquests anys ha estat fra Marc. Tant en la seva funció d'hostatger com de guia ocasional de multitud de grups en la seva visita al cenobi es feia d'immediat amb l'ànim de tothom amb la capacitat tan gran d'empatia que mostrava bé amb qualsevol hoste, bé per la manera tan original amb què descrivia l'art contingut al monestir, tot sabent-se adaptar sense floritures als diversos perfils de tants visitants que a diari hi transitaven.

Ara, no cal dir-ho, amb la seva mort, molts a les nostres estades o visites el trobarem a faltar; però el record de la seva imatge de cristià alegre, juntament amb el de les paradoxes que tan divertidament plantejava al visitant primerenc és ja un bagatge de bondat i fe inextinguibles per als qui el coneguérem.

EULÀLIA RODRÍGUEZ PITARQUE
Torroella de Montgrí

Una estrella d'Orient

Estic segura que el que us demanaré és un clam general i, tot i que l'escriu jo, el podrien haver escrit milions de ciutadans del món.

Reconforta pensar que a tota la humanitat ens uneix un mateix anhel, el de tornar a la normalitat i superar la pandèmia del coronavirus.

Segons diuen, comencem a sortir del túnel, però encara ens en falta un bon tros per recórrer.

La pandèmia continuarà deixant víctimes, per la qual cosa us demano que tots col·loquem una estrella d'Orient a la nostra vida que ens permeti avançar davant de les dificultats.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

A favor de les cures pal·liatives

La pregunta és: què puc fer jo a favor de les cures pal·liatives? L'ús d'analgèsics per alleujar els sofriments del moribund, fins i tot amb el risc d'avançar-li la mort, pot ser moralment conforme a la dignitat de la persona humana, si la mort no és volguda, ni com a fi ni com a mitjà, sinó només prevista i tolerada com a inevitable.

La cura pal·liativa del malalt pot constituir una forma privilegiada de la caritat desinteressada. Per això, valdria la pena fomentar-la i substituir-la en lloc de l'eutanàsia.

ANA DEL VALLE BUENO
Terrassa

Una pèrdua de llibertat

En el panorama en què vivim, en un autèntic imperi de l'emotivisme polític i econòmic, el sistema d'ensenyament i els mitjans de comunicació tradicionals tenen una funció molt important per preservar la llibertat. L'escola és el lloc on s'ha d'adquirir l'hàbit de la crítica.

I els mitjans tradicionals tenen l'obligació d'oferir notícies contrastades, d'utilitzar els seus espais per explicar els fets que són rellevants, situar-los en el seu context i oferir-los amb la major veracitat possible. Moure'ns només en el terreny de les emocions es tradueix en una pèrdua de llibertat.

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Josep Cobo publica «La paradójica realidad de Dios», de Fragmenta Editorial

«No hi ha cap altre Déu sinó l'encarnat»

Josep Cobo és llicenciat en Filosofia per la Universitat de Barcelona. Desenvolupa la seva carrera docent al Col·legi de Sant Ignasi-Sarrià, on imparteix classes d'Història de la filosofia. És autor de *Déu sense Déu* (Fragmenta, 2015), escrit juntament amb Javier Melloni, i d'*Incapaces de Dios. Contra la divinidad oceánica* (Fragmenta, 2019). Acaba de publicar *La paradójica realidad de Dios*, de Fragmenta Editorial. Parlem amb ell del seu nou treball literari.

Quines reflexions trobarà el lector a *La paradójica realidad de Dios*?

Precisament, aquelles que responen a la pregunta sobre la realitat de Déu. En quin sentit encara podem parlar avui dia de Déu sense fer de Déu un fantasma bo? De què parlem, en definitiva, quan parlem de Déu? Tothom parteix d'una determinada idea de Déu. Però el Déu que es revela al poble d'Israel —i

en darrera instància, al peu d'una creu— és un Déu que no es fa present com el déu que imaginem, al capdavant, un déu segons l'ús o *tapaforats*. Com deia Bonhoeffer, el cristià ha d'aprendre a situar-se *davant de Déu, sense Déu*. De fet, aquesta és la situació en què ens trobem davant de Déu. Com ho va ser la de Jesús a Getsemaní. El problema és que, actualment, Déu no es dona per descomptat. D'aquí que a *Incapaces de Dios* dediqués unes quantes pàgines a *desmuntar* els pressupòsits de la individualitat moderna que impedeixen, precisament, que puguem parlar legítimament de Déu. Perquè la convicció que travessa aquesta trilogia és que la Revelació transcendeix les èpoques. Només que cal saber del que es parla. I més avui dia.

El Déu bíblic és encara avui un desconegut per a la majoria?

Sens dubte. Si més no, perquè el punt de partida, com dèiem abans, continua sent una imatge de Déu que, més que respondre a la seva realitat, obeeix a la nostra necessitat d'empara o de sentit. Po-

MAC

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

Fragmenta Editorial

per dir-ho d'alguna manera. Per això diem que, fins al Gòlgota, Déu va ser el Déu que *encara no era ningú*, el Déu absent o que ha de venir, aquell que es va revelar a Moisès com la veu que invoca l'home. És el que té un Déu que no vol ser —i per tant, no pot ser— sense el *fiat* de l'home. L'Encarnació no s'entén si no és des de la perspectiva de la caiguda. I és que al Gòlgota no va ser penjat simplement un home de Déu, sinó el *qui* de Déu, aquell en el qual Déu arriba a ser el que és en el centre de la història. I això per l'entrega incondicional del crucificat a un Pare que va guardar silenci a Getsemaní. En aquest sentit, no hi ha una cosa així com una experiència directa de Déu, sinó del que es deu a Déu: d'una banda, el do de la vida —en definitiva, de la seva Paraula— i, de l'altra, el mandat de preservar-la de la nostra indiferència o impietat. Al capdavall, el que confessem cristianament és que Déu no té altre rostre que el d'un crucificat-ressuscitat en el seu nom. Per això mateix, la sensibilitat espontàniament religiosa es resisteix a acceptar l'estranyesa o escàndol d'un Déu que penja d'una creu.

També assegura que «no exigeix culte» i que la veu de Déu és «la veu dels exclosos». Aquí radica la paradoxa del títol?

En bona part, sí. I és que l'exclusió dels que no compten —dels sobrants— troba el seu correlat en l'exclusió de Déu per part del món. Un Déu que exigeix el culte o el sacrifici no deixa de ser un déu disponible, un déu amb el qual es pot negociar. Però la voluntat de Déu és innegociable. De fet, com llegim a Isaïes, Déu veritablement és un Déu que no vol ser Déu sense la fe de l'home, sense la nostra entrega incondicional a la seva crida. I això passa per respondre al plor dels qui, sense Déu, clamen per Déu. Per al creient, el seu clam és el clam de Déu. El tarannà paradoxal de Déu rau en el fet que es tracta d'un Déu que es posa en mans dels homes per arribar a ser el que és. De fet, el sacrifici que ens reconcilia amb Déu no és el de l'home, sinó el de Déu. I això no és el que espontàniament diríem de Déu.

El volum forma part d'una trilogia que es va iniciar amb *Incapa-*

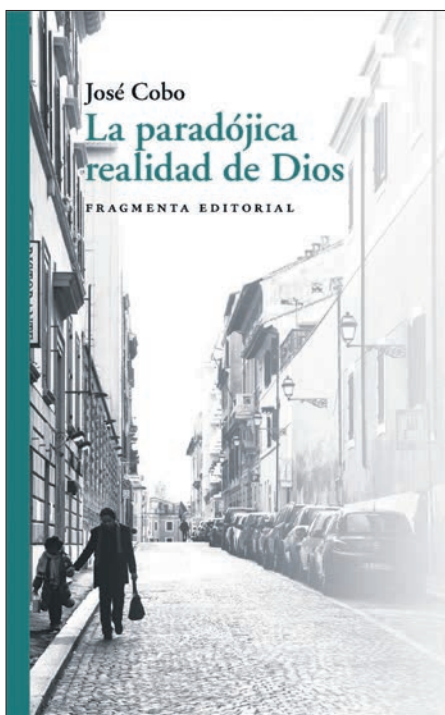
dríem dir que el que no solem tenir en compte és que Déu respon a la invocació de l'home invocant l'home a la fraternitat. És la crida que escoltem en el crit dels Abel de la història. En aquest sentit, no és casual que la primera intervenció de Déu després de la caiguda sigui la interpel·lació que li adreça a Caïn —on és el teu germà?—, una interpel·lació que, si ens enxampa, ens fa perdre el seny. D'aquí que preferim un Déu a mida, l'ídol que ens assegurí un lloc al món.

Vostè el defineix com un Déu «absent», «estrany»... Per què?

Perquè és així. M'explico. Una de les tesis del llibre és que el relat de la caiguda constitueix com una clau de lectura del conjunt de la Bíblia. Si no ho tenim en compte, difícilment comprendrem la història com la història de la redempció de Déu, en el doble sentit del genitiu. I és que, després de la caiguda, Déu va ser desplaçat a un temps anterior a la història. I desplaçat com el Déu que clama per reconèixer-se de nou en l'home amb el propòsit de tornar a ser el que va ser. I és que en ser privat de la seva imatge, Déu va quedar ferit de mort,

«El que confessem cristianament és que Déu no té altre rostre que el d'un crucificat-ressuscitat en el seu nom»

«El tarannà paradoxal de Déu rau en el fet que es tracta d'un Déu que es posa en mans dels homes per arribar a ser el que és»

ces de Dios (2019) i que culminarà aquest any. Es tracta, tot plegat, d'una nova actualització de la teologia de l'alliberament?

Sens dubte, la teologia de l'alliberament n'és una de les fonts. Perquè

el leitmotiv dels tres llibres és el sofriment injust de tants homes i dones. Només des del seu clam cal parlar del Déu que clama per l'home. Com deia Òscar Romero, parafrasejant Ireneu, la voluntat de Déu és que el pobre visqui. Això no obstant, la trilogia va més enllà de les tesis de la teologia de l'alliberament, almenys perquè es planteja la qüestió, més pròpia de les teologies europees, de la legitimitat actual d'un discurs sobre Déu, i evita caure, de passada, en la deriva de les espiritualitats aconfessionals, tan de moda avui dia. La nostra convicció és que el Déu cristià no és homologable al de la resta de les religions. Déu no és el denominador comú de les diferents sensibilitats religioses. Si més no, perquè confessar que Jesús és el *qui* de Déu —la seva manera de ser— no és el mateix que afirmar que Déu és l'oceà en què les ànimes s'acabaran dissolent com ninotets de sal. En veritat, no hi ha cap altre Déu sinó l'encarnat. Tot i que l'Esperit de Déu bufa, certament, on vol. Però aquesta és una altra qüestió.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

INFORMACIÓ I
RESERVES:
Tel. 93 4673244
info@ruthtravel.es
www.ruthtravel.es

DEL 7 AL 9 DE MAIG I
DEL 25 AL 27 DE JUNY

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
LOURDES**

DEL 24 AL 29 DE MAIG

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
GUADALUPE
(Extremadura)**

DEL 9 AL 16 DE JUNY

**RUTA XACOBEA
«ANY SANT 2021»
SANTIAGO DE
COMPOSTELA + PORTO**

DEL 18 AL 25 D'AGOST

**SUÏSSA: NATURA I
TRADICIONS DELS ALPS
(autocar)**

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat i higiene.

Ara més que mai cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals; Club + Amics i Ruth Travel continuem com sempre al teu costat.

Detall de la basílica de la Sagrada Família (Barcelona)

1

L'Any especial «FAMÍLIA Amoris Laetitia»

A l'Àngelus del passat dia 27 de desembre de 2020 el papa Francesc anuncià solemnement que el proper 19 de març de 2021, dia del 5è aniversari de la publicació de l'exhortació apostòlica *Amoris Laetitia* sobre la bellesa i l'alegria de l'amor familiar, s'inauguraria l'**Any especial «Família Amoris Laetitia»**. Aquest Any especial començarà amb la festa de Sant Josep i s'acabarà amb el 10è *Congrés Mundial de les Famílies* que se celebrarà a Roma el dia 26 de juny de l'any 2022.

Amb aquesta iniciativa, el papa Francesc es proposa "arribar a totes les famílies del món mitjançant diverses propostes espirituals, pastorals i culturals que es podran realitzar a les parròquies, diòcesis i universitats, i també als moviments eclesials i les associacions familiars".

Amb aquest criteri, **el primer dels objectius de l'Any especial «Família Amoris Laetitia»** és "difondre el contingut d'aquesta exhortació apostòlica per tal de "fer experimentar que l'Evangeli de la família és alegria que omple el cor i tota la vida". D'aquesta manera, segons el Papa, "la família descobreix i experimenta l'alegria de gaudir d'un do —i d'ésser un do— per a l'Església i la societat, i així poder arribar a ser una llum en l'obscuritat del món".

El compromís de CATALUNYA CRISTIANA

En resposta a aquesta invitació, el nostre setmanari CATALUNYA CRISTIANA s'ha proposat de col·laborar en la difusió dels múltiples missatges que el papa Francesc ha adreçat a tota la humanitat en els nou capítols de l'exhortació apostòlica *Amoris Laetitia*.

Amb aquesta finalitat, i tal com ja havíem fet en el seu moment amb l'encíclica *Laudato Si'*, al llarg de tot aquest **Any especial «Família Amoris Laetitia»**, cada setmana dedicarem dues pàgines a fixar la nostra atenció en aspectes concrets dels nou capítols d'aquest document del papa Francesc.

No ens limitarem a recordar aquests aspectes, sinó que aprofitarem l'oportunitat per a suscitar la reflexió i fomentar el diàleg amb altres lectors, per tal de descobrir com poden afectar les nostres pròpies vides com a esposos, com a pares o com a fills, és a dir, com a membres d'una família que es proposa créixer en l'alegria de l'amor, perquè aquest és el significat de l'expressió '*Amoris Laetitia*'.

Ens serà fàcil observar una relació estreta entre els continguts dels nou capítols d'aquesta exhortació apostòlica, de tal manera que podem imaginar-los com a *anelles d'una cadena d'amor* que ens acompanyarà fins al final.

Recordem com acaba la Introducció. En el darrer paràgraf, el papa Francesc ens dona unes **recomanacions molt pràctiques per a una lectura profitosa d'aquesta exhortació apostòlica**; també hi manifesta un desig molt profund: «Espero que, a través de la lectura d'aquest text, cadascú se senti cridat a atendre amb amor la vida de família, perquè avui les famílies no són un problema; són, primer i sobretot, una oportunitat».

«La riquesa acumulada en els dos anys de reflexió del camí sinodal ha fet que aquesta exhortació abordi temes diversos des de perspectives diferents. Això en justifica l'extensió, totalment inevitable.

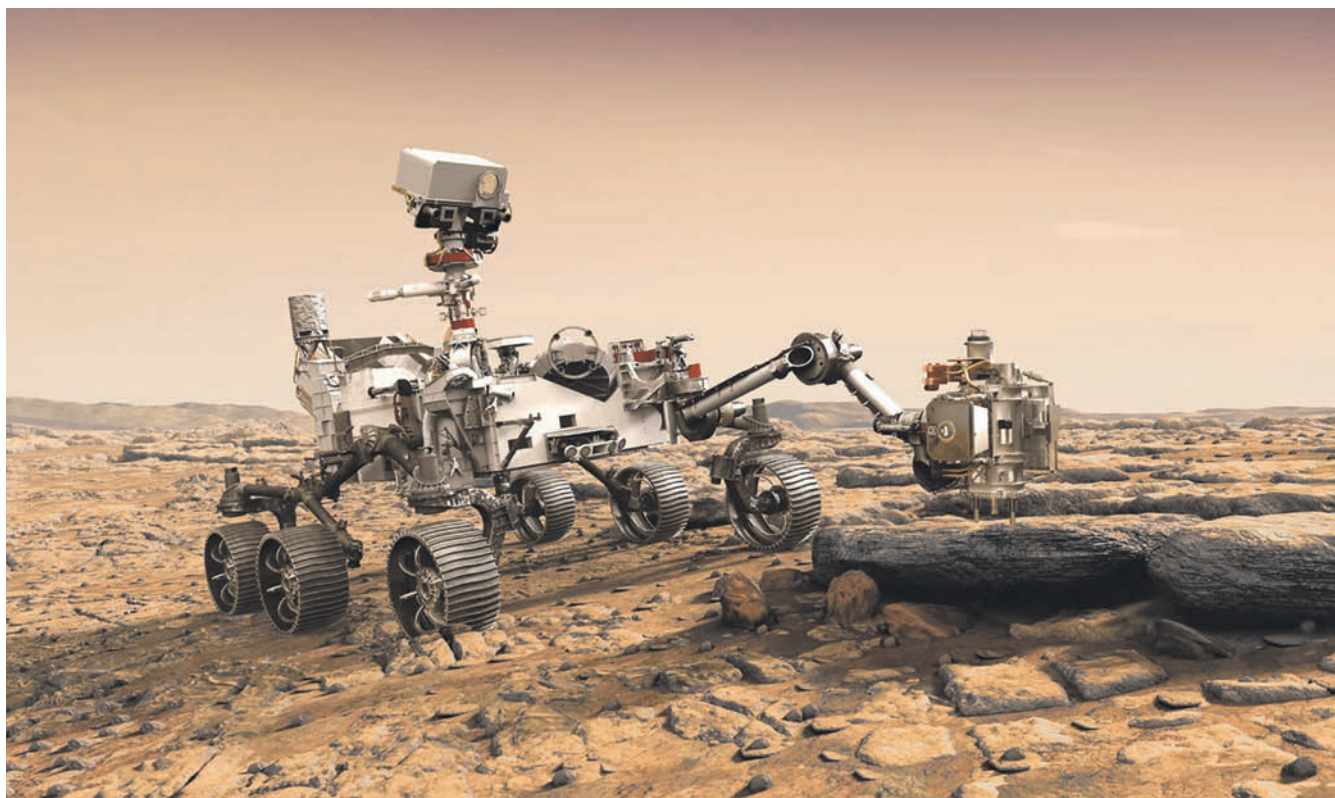
Per aquest motiu, no recomano una lectura feta amb pressa i sense interrupció. Serà més profitós, tant per a les famílies com per als agents de la pastoral familiar, que cadascuna de les parts sigui objecte d'una reflexió acurada i pacient, o bé que s'analitzin les qüestions que puguin ser oportunes en cada circumstància concreta.

Per exemple, és probable que els matrimonis se sentin més interpel·lats pel contingut dels capítols quart i cinquè, que els agents de pastoral sentin la necessitat de recórrer directament al capítol sisè, i que tots se sentin afectats en llegir el capítol vuitè.

Espero que, a través de la lectura d'aquest text, cadascú se senti cridat a atendre amb amor la vida de família, perquè avui les famílies no són un problema; són, primer i sobretot, una oportunitat» (AL 7).

Com ja hem indicat, al llarg de les 68 setmanes d'aquest **Any especial «Família 'Amoris Laetitia'»**, no tan sols recordarem alguns dels aspectes més rellevants de tots els capítols, sinó que afavorirem la reflexió i l'intercanvi amb altres lectors, proposant algunes qüestions que poden ser d'interès per a tothom.

- Has tingut l'oportunitat de llegir aquesta exhortació apostòlica del papa Francesc? En recordes cap aspecte que t'hagi sorprès? Has pogut compartir-lo amb altres membres de la teva família o amb amics i amigues? Com valories aquest intercanvi?
- Segons la teva opinió, quina qüestió pot haver justificat l'anunci d'un 'Any especial' per part del papa Francesc? Pots imaginar algun dels motius que l'han mogut a prendre aquesta iniciativa? Quin profit en podràs treure?

El «rover» farà anàlisis del sòl marcià i de roques, determinacions espectrogràfiques...

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El «rover» Perseverance ja es passeja sobre la superfície de Mart

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Us vaig dir la setmana passada que la sonda Hope dels Emirats Àrabs havia arribat a Mart el 9 de febrer passat. Però no va ser només ella aquests dies. L'endemà mateix, dia 10, n'hi arribava una altra procedent de la Xina, anomenada Tianwen-1, que també es posà, amb èxit, en òrbita marcià. Havia estat llançada el 23 de juliol de l'any passat. I encara n'hi hagué una tercera que, vuit dies després (al vespre del dia 18, a les 21.55h) es posava sobre la superfície de Mart: la Perseverance, americana de la NASA, que hi arribava amb una missió més complicada i amb una tècnica molt avançada en instruments. Era la vegada que feia deu que la NASA aconseguia que un artefacte seu es posés suaument sobre terreny marcià, cosa que feu amb èxit. I l'esperaven almenys dos anys de feina. Em preguntareu: per què tres llançaments en poc temps? Senzillament, perquè aprofitaren l'avinentesa que aquests dies eren una «finestra» de Mart. Es diu que aquest planeta presenta una «finestra» quan es troba més pròxim a la Terra, cosa que passa cada vint-i-sis mesos. I és clar que és quan les despeses per fer-hi arribar un artefacte són més baixes.

La Perseverance de la NASA mereix un comentari. Ha costat 2.700 milions de dòlars. La missió que durà a terme és molt complexa. Ha fet

«amartar» un rover, que també porta el nom de Perseverance, que és portador de set aparells que realitzaran moltes funcions: anàlisis del sòl marcià i de roques, determinacions espectrogràfiques, extraccions de mostres del subsol..., a més d'una estació meteorològica, que precisament ha estat dissenyada per l'associació espanyola CAB-INTA, i que mesurarà temperatura, humitat i velocitat del vent. El rover amb aquests aparells és un vehicle que pesa 1.025 kg en total. Fa 3 metres de llarg, per 2,7 d'ample i 2,2 d'alt. I porta també un dron anomenat Ingenuity, que intentarà per primera vegada fer un vol en un planeta que no és la Terra. El Perseverance substituirà, doncs, en el seu treball el rover del Curiosity, que des del 2012 ja ha estat fent coses semblants, encara que amb no tanta perfecció i detall.

Ha estat col·locat molt lluny del Curiosity, al cràter Jezero, que es veu clar que en una època primerenca del planeta era un llac, final de trajecte d'un riu. Això ha fet pensar que hi podia haver hagut una primera vida incipient. I es vol veure si de debò aquesta realitat es va donar, examinant possibles fòssils (fins i tot microscòpics) d'aquest indret. Ara com ara, a Mart no s'hi ha vist ni el més petit rastre de vida. Però... podia haver-n'hi hagut en el passat? Nosaltres no sabríem què dir-hi. Si en troben indicis ja ens ho diran.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

Els experts afirmen que la síndria o xíndria (llat., *Citrullus vulgaris*; cast., *sandía*, *melón de agua*) és originària de l'Àfrica. Sembla que el seu nom vindria del mot àrab *çindia*, i començaren a conrear-la els egipcis en llurs hortes de la ribera del Nil i, des d'Egipte, s'estengué el conreu per tota la conca mediterrània arribant fins a l'Àsia i finalment, també, a terres d'Amèrica. En força països africans la síndria és el substitut ideal de l'aigua en les èpoques de secada.

De síndries, n'hi ha de moltes varietats: la barrada (la tigre, la imperial) i la verd fosc (la fabiola, la dolça). És una hortalissa molt rica en zinc i té uns nivells molt baixos de sucre. Se sol menjar al natural a guisa de postres en temps estiuenc pel fet de ser una fruita lleugera i de molt fàcil digestió i agraciada amb un gust altament refrescant. Els antics hortolans la descrivien com «una espècie de meló que té la molsa vermellenca y és molt aigualit y refrescant». Actualment hom empra la polpa de la síndria com a ornament culinari, atesa la vistositat

del seu color, i, sobretot, s'utilitza per preparar sucs, gelats i sorbets.

En uns antics apunts d'agricultura hi hem trobat una acurada descripció de la síndria: «*Es una planta anual de tallo tendido, muy peloso, y hojas obscuras con cinco lóbulos obtusos y sinuados. Su fruto es muy grande, globoso, liso, verde, con carne rosada o amarillo-pálida, muy olorosa y azucarada, pero sobretodo aguanosa y refrescante. Las semillas son negras, aovadas, con el borde obtuso, entero y no engrosado*» (Recetario, s. f.). El conreu de la síndria, a semblança dels melons, demana una terra solellosa que sigui fresca, però no massa humida, i adobada amb fems d'estable una mica passats.

Pel que fa a la tradició remeiera, els antics frares donaven les sements de síndria, un cop passades pel morter i bullides, als malats de pròstata i també les empraven en casos de nefritis aguda. A l'article vinent us vull parlar, si a Déu plau, de l'apiteràpia, la cura a través de la mel de les abelles. Com sempre, us desitjo Pau i Bé!

TRADICIONS REMEIERES

La síndria

La síndria és una hortalissa, molt rica en zinc i amb uns nivells molt baixos de sucre.

ANTONI MATABOSCH

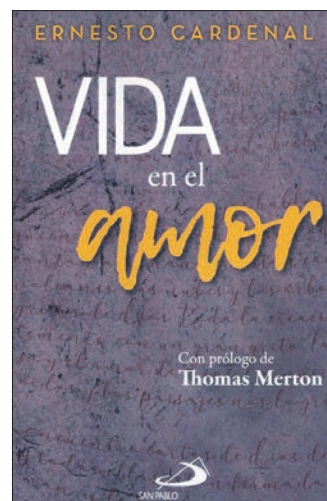
Ecología integral y supervivencia
PPC, 2021, 176 pàg.

Amb ocasió de l'aniversari del sínode *Amazònia: nous camins per a l'Església i per a una Ecologia integral* i de l'exhortació apostòlica *Estimada Amazònia*, s'han intentat reunir en aquest llibre classes, articles i conferències d'Antoni Matabosch, ampliat i arrodonit, fent una síntesi des del punt de vista cristià sobre la problemàtica mediambiental.

DAVID JOU

Poemes de Sicília i Venècia
Viena edicions, 2021, 144 pàg.

Aquest llibre del físic i poeta David Jou recull dos poemaris: *Palaus i equacions*, que aplega poemes escrits durant les estades de l'autor a Sicília, que principalment parlen de la raó —equacions, càlculs...— i *Diminuta imatge*, un recull introspectiu que reflecteix l'enorme admiració de l'autor per Venècia.

ERNESTO CARDENAL

Vida en el amor
San Pablo, 2021, 169 pàg.

Sacerdot catòlic, poeta i escultor compromès políticament amb els conflictes socials del seu país, Nicaragua, Ernesto Cardenal experimenta el 1956 una conversió espiritual que canvia la seva vida per sempre. *Vida en el amor* és considerada el cim de la seva obra mística. El missatge que conté es torna especialment necessari.

MARINA GARCÉS

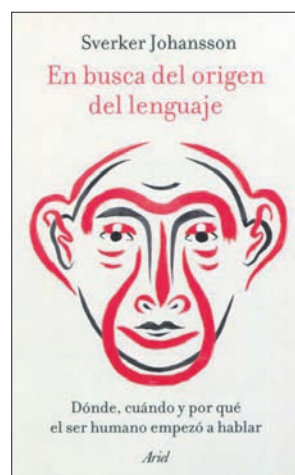
Escuela de aprendices
Galaxia Gutenberg, 2020, 193 pàg.

L'educació és el substrat de la convivència, el taller on s'assagen les formes de vida possible. Diuen els pedagogs que cal canviar-ho tot, perquè el món ha canviat per sempre. Com volem ser educats? Aquesta és la pregunta que una societat que es vulgui mirar a la cara s'hauria d'atrevir a compartir. Ens implica a tots.

JORGE MOLIST

La reina sola
Planeta, 2021, 620 pàg.

Una jove reina recent coronada i sense experiència de govern és abandonada pel seu marit en els pitjors moments del seu petit regne. Uns nobles hostils, ansiosos de poder, provoquen revoltes sagnants que amenacen la seva vida i la dels seus fills. Una història apassionant que va canviar el futur d'Espanya i el poder al Mediterrani.

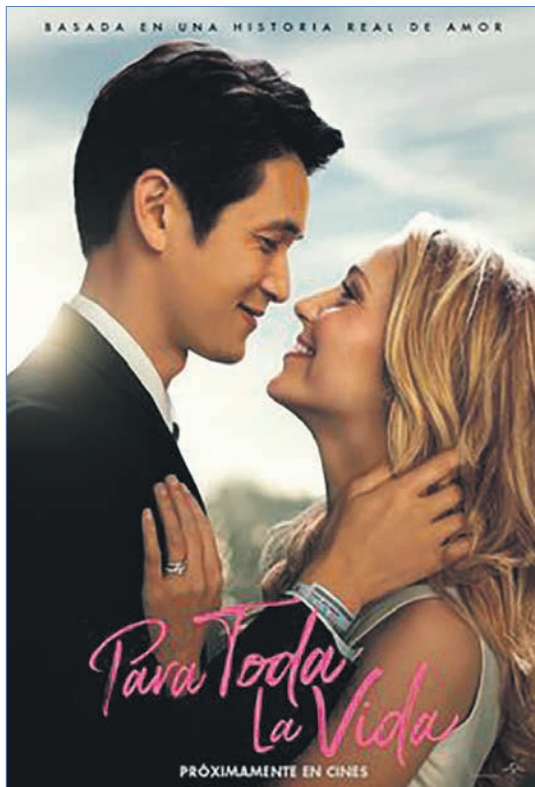
SVERKER JOHANSSON

En busca del origen del lenguaje
Ariel, 2021, 425 pàg.

A partir de les investigacions més recents en disciplines tan diverses com la biologia evolutiva, la primatologia, la neurociència o l'antropologia, Johansson exposa les principals teories sobre com i per què els humans van començar a parlar. Obra definitiva per entendre com es va originar el llenguatge humà i per què parlem de la manera com ho fem.

CRÍTICA DE CINEMA

MONTSERRAT CLAVERAS

Dra. en Història de l'Art i
professora de Religió

La força de l'amor

La Jenn comença la pel·lícula dient que la mitjana de dies de vida d'una persona són uns 27.375, el que serien uns 75 anys.

I diu que, de tots ells, pocs són els que recordem tota la vida, perquè la gran majoria són dies que passaran rutinàriament i que no deixen rastre. Són dies que s'obliden fàcilment. Només es recorden, diu ella, els que han estat molt feliços o molt dolents. Però per a ella no serà així.

Un dia, en principi com qualsevol altre, coneix, de manera fortuïta, el Sol. Entre tots dos de seguida neix una bona entesa. De fet, hi ha més, hi ha un enamorament que es torna amor veritable a mesura que es van veient i coneixent.

Tot els va tan bé en la seva època núbil, que el Sol li demana de casar-se i ella accepta. En uns mesos celebraran l'enllaç.

Sembla, però, que el destí els jugarà una mala passada quan a ell li diagnostiquen un tumor cancerigen al fetge. Comença un tractament de radioteràpia tan car que no els queden diners per al casament.

La família i els amics decideixen fer una col·lecció per recaptar els diners necessaris (crowdfunding)

perquè la jove i enamorada parella es pugui casar. I, per l'altruisme generós de les persones conegudes i desconegudes, els aconseguen perquè l'objectiu no pot ser millor: que l'amor triomfi. La força de l'amor ha de guanyar. La Jenn i el Sol els han donat l'esperança a tots ells que l'amor veritable existeix.

Para toda la vida, basada en fets reals, és una pel·lícula entretinguda, per passar, força bé, l'estona de la tarda d'un diumenge. No defrauda. És una senzilla, romàntica i bonica història d'amor. No vol ser res més. No, en una primera lectura. Si s'hi s'aprofundeix, però, ens dona algunes lliçons.

Cal lluitar per l'amor que dura sempre. Perquè existeix. Hi ha parelles que el viuen com la Jenn i el Sol que són de veritat. Amb humor, amb amor i amb diàleg l'amor triomfa.

Encara més, és sensiblera però tracta del valor de les coses quotidianes. Cal que valorem les petites coses. Cal que estimem els qui tenim al costat i que els ho diguem. I, si podem, fem per ells el que ens agradaria que fessin per nosaltres, és a dir, fer-los la vida feliç.

Perquè l'amor és allò que resta quan les persones falten. L'amor és el que fa moure els qui queden. I si algú no arriba als 27.375 dies de vida, el qui el sobreviu es queda amb l'amor que ha viscut al seu costat perquè l'amor no passarà mai, com diu sant Pau, l'amor és el més gran.

AMB BON HUMOR

PARA TODA LA VIDA

(«All My Life»)

DIRECTOR: Marc Meyers

GUIÓ: Todd Rosenberg

MÚSICA: Lisbeth Scott

INTÈRPRETS: Jessica Rothe,
Harry Shum Jr., Keala Settle,
Ever Carradine, entre altres

Drama romàntic

Estats Units

93 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Monjo de Montserrat

«Viure és buscar el lloc on poder estimar»

Agustí Codinach

Aquesta és una de les frases més conegudes del poeta Joan Margarit, que va morir el 16 de febrer passat.

En un món on hi ha tanta gent sola i desconsolada (i més en aquest temps marcat pel coronavirus), el poeta Joan Margarit va ser un home que ofería la seva poesia com un instrument de consol molt potent. En una entrevista de desembre passat, aquest gran poeta afirmava que treballava «per consolar gent solitària, amb una eina de consol que es diu poesia». Aquestes paraules del professor Margarit l'apropen al profeta Isaïes, quan exclamava: «Consoleu, consoleu el meu poble, diu el vostre Déu» (Is 40,1). Per això, utilitzant la poesia com a consol, Joan Margarit s'apropa al missatge de Jesús de Natzaret. I per això aquest poeta afirmava que «fer-se vell és un avantatge», ja que «l'única cosa que t'interessa és la veritat i la bellesa».

Malgrat que ha passat per dures i llargues sessions de quimioteràpia, Joan Margarit deia que «el més important és que tot aquest temps he estat acompanyat», ja que la seva esposa i ell portaven seixanta anys junts.

Poeta de la veritat, Joan Margarit

afirmava que «la poesia és l'activitat humana que necessita més allò que en diem veritat», ja que «un poema sense veritat no val res». I afegia encara: «El poeta no ha de buscar la bellesa, sinó la veritat.» Margarit deia també que «escrivint sobre la veritat del meu interior, m'he adonat que consolava el lector». Per això Oriol Ponsatí, director de la Institució de les Lletres Catalanes, ha dit que la poesia de Joan Margarit és molt apropiada per «combatre el desconsol».

En una societat «líquida», caracteritzada pel relativisme, el poeta Joan Margarit reivindicava la cultura de l'esforç i per això afirmava, amb valentia, que «les coses que no t'han costat esforç, no tenen valor».

Pels seus càlids i entranyables poemes, Joan Margarit ha estat definit com la veu serena, valenta i consoladora. I també com a arquitecte de les paraules.

Després del camí d'aquesta vida, («me n'aniré estimant-vos», ens deia) com a artesà de consol i de veritat, n'estic segur que Joan Margarit ha arribat a la visió de Déu, veritat absoluta, Déu de consol i d'amor.

RAUXA

Israel

El poble jueu ha perviscut al llarg dels segles contra tota lògica humana. Molts grans imperis, malgrat tot el pes de la maquinària estatal i les aclaparadores victòries militars, han acabat desapareixent sense deixar ni rastre. Sorprenentment, els fills d'Israel —sent tan poc nombrosos, havent-ho perdut tot molt aviat i havent estat perseguits i dispersats— avui hi continuen sent. És un cas únic en tota la història de la humanitat, difícilment explicable. Els intents d'exterminar-los han estat molts des de l'antiguitat. Els mateixos cristians durant segles vam ser vergonyosos protagonistes d'aquesta violència visceral; només cal pensar en les matances de jueus que esclataven arran d'algunes prèdiques inflames. Però, malgrat el mal que se li ha infligit al llarg de milers d'anys, el poble d'Israel sembla destinat a sobreviure. L'Aliança que assegura la vida d'aquest poble no ha estat mai anul·lada. Com un autèntic boc expiatori, com el servent sofrent de què parla el profeta Isaïes, aquest poble carrega el mal del món, però sobreviu sempre als seus botxins. D'aquesta manera es posa de manifest la desconcertant misericòrdia divina. L'Altíssim porta el poble d'Israel a la desolació del desert i allà li parla com ho fa l'estimat amb l'estimada. Si sap escoltar les paraules que li xiuxiueja a cau d'orella, Israel no tindrà cap raó per plorar, sinó tan sols per cantar d'alegria, i amb ell també nosaltres, els cristians.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

SET DIUMENGES DE SANT JOSEP

El **diumenge 14 de març**, a les 18.15, devoció predicada per Mn. Salvador Bacardit al santuari de Sant Josep de la Muntanya de Barcelona.

ORGUE

El **dimecres 17 de març**, a les 20.00, cicle d'orgue a la catedral de Barcelona amb Jean Baptiste Robin.

INTERIORITAT

El **dijous 18 de març**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: tel. 934 291 803.

CONCERT ESPIRITUAL

El **divendres 19 de març**, a les 19.30, concert d'orgue a l'oratori de Sant Felip Neri de Barcelona amb Bernat Bailbé i Antoni Serramona.

SILENCI CONTEMPLATIU

Aquesta activitat guiada per Beatrice D'Cunha sobre *Caminant cap a la Pasqua* tindrà dues opcions: del **divendres 19 de març al diumenge 21**, recés en silenci contemplatiu; el **dissabte 20**, de 10.00 a 18.00, jornada en silenci contemplatiu. Inscripcions: centre@espainterioritatpalau.com.

URC

El **dissabte 20 de març**, a les 10.00, taller sobre el moment actual amb José Carlos Bermejo, via zoom. Inscripcions: <https://forms.gle/YfpxGkVg2yo3inwH7>.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 20 de març**, a les 11.30, visita guiada als vitralls gòtics de la catedral de Barcelona amb Sílvia Cañellas, Núria Gil i Jordi Bonet. Inscripcions: reserves@catalonia-sacra.cat.

ANY DE SANT JOSEP

El **diumenge 21 de març**, a les 19.45, meditació sobre sant Josep a la paròquia de la Mare de Déu de

la Medalla Miraculosa de Barcelona (c/ Consell de Cent, 112).

BETÀNIA

El **diumenge 21 de març**, recés *Acceptació i indiferència davant la Passió del Senyor* amb el P. Francesc Sánchez a la casa de Betània de Cornellà (tel. 933 751 102).

Girona

APOSTOLAT DE L'ORACIÓ

El **dilluns 15 de març**, a les 18.00, recés de l'Apostolat de l'Oració a l'església del Sagrat Cor de Girona.

Sant Feliu de Llobregat

CONFERÈNCIA QUARESMA

El **diumenge 14 de març**, a les 17.30, conferència del bisbe Agustí Cortés sobre la figura de sant Josep a la catedral de Sant Feliu de Llobregat.

Solsona

EL MIRACLE

El **cap de setmana del 26 al 28 de març**, al santuari del Miracle, Art & Espiritualitat: *retrobament amb l'ikebana*. Més informació: tel. 649 465 814.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dissabte 20 de març**, a les 10.00, pregària contemplativa; el **dimarts 23**, a les 20.30, pregària guiada amb silenci i músiques del món. Inscripcions: info@covamanresa.cat

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè visquem el sagrament de la Reconciliació amb profunditat renovada

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Eloi Aran, Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Josep Maria Blanquet, Joan Buscà, Pilar Casals, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, Josep Maria Jubany, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Mercè Raga, Ignasi Ricart, Francesc Riu, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Joan Trias, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

IGNASI MIRANDA

El món ha superat els 95 milions de contagis per coronavirus, però hi ha xifres encara pitjors. Aquest any, més de 800 milions de persones patiran fam al món, i 1.300 milions es veuen ja afectades per la pobresa. D'aquesta idea, surt la campanya 2021 de Mans Unides, la número 62, que porta el lema «Contagia solidaritat per acabar amb la fam». L'organització catòlica se centra en la denúncia de les conseqüències que la pandèmia del Covid-19 té entre les persones més vulnerables del planeta i en la promoció de la solidaritat entre els éssers humans com l'única forma de combatre la pandèmia de la desigualtat, agreujada per la crisi sanitària mundial. Mohamed Fuad Amrani, director general de l'Associació Atil a Tetuan (Marroc), és un dels testimonis que l'organització catòlica té aquest any com a referència.

En què consisteix el programa de prevenció de radicalització en els joves en l'àmbit educatiu?

La prevenció de la radicalització violenta de joves en l'àmbit educatiu és un projecte que té com a objectiu implementar un nou model d'intervenció en què, mitjançant diverses activitats amb pares i agents de la societat civil, es transmetin valors i competències de vida que serveixin per contrarestar la tendència de molts joves que viuen en contextos d'exclusió social a caure en processos de radicalització. El programa es duu a terme en sis centres, però la idea és ampliar-lo a altres zones del nord del Marroc.

Com es treballa en els tallers amb alumnes?

El treball que es fa amb alumnes als centres educatius constitueix la primera etapa d'un procés que va cap a una segona fase que consisteix a acompanyar aquests joves perquè, dins el seu barri o la seva comunitat, assumeixin la iniciativa i organitzin activitats esportives, socioculturals i de lleure en què transmetin als joves del seu entorn perquè aprenguin en una educació entre iguals, perquè arribin a una meta educativa que els permeti exercir un lideratge positiu i que tinguin finalment capacitat d'indicar en polítiques públiques dirigides a joves.

Mohamed Fuad Amrani, director de l'Associació Atil a Tetuan (Marroc)

«La pandèmia ha aguditzat les desigualtats»

Més enllà de l'àmbit dels centres educatius, de quina manera s'estén socialment tota aquesta feina?

Per treballar amb els alumnes als centres públics escollits com a pilot, hem desenvolupat eines pedagògiques, guies metodològiques per a professors i educadors en què se'ls indiquen les dinàmiques que poden utilitzar per realitzar activitats de teatre, creativitat, amb xarxes socials, noves tecnologies per a l'educació i organització de fòrums de debat, entre d'altres, sempre enfocats a temes de drets humans, pensant a aplicar la millor vacuna contra la radicalització, que és la cultura democràtica social.

Tenint en compte que és un treball amb joves en risc d'exclusió social, quin és el seu gran objectiu dins de la recerca del bé comú?

Entre tots els projectes, aquest programa té unes característiques especials que el converteixen en

una iniciativa innovadora. Es tracta no només de cobrir les necessitats bàsiques d'aquests nois i noies, sinó d'empoderar-los perquè puguin prendre la iniciativa i puguin protegir els més vulnerables dins la seva comunitat, tot perquè desenvolupin el seu sentit del bé comú i, en el futur, siguin ciutadans productius que projecten sobre el seu entorn.

Com animaria tothom a col·laborar amb Mans Unides, que us dona suport en tota aquesta gran obra?

Les greus conseqüències de la pandèmia, que es pateixen també a Espanya, han aguditzat les desigualtats al Marroc i en molts altres països, tot en un context en què tothom està ficat en el mateix problema. Això fa que enguany, més que mai, tingui sentit col·laborar amb una organització exemplar com és Mans Unides, que ha demostrat la seva capacitat per gestionar aquest tipus d'ajuts de la millor manera possible.

espai de trobada, participació i diàleg

Cada dia la música és protagonista

Torn de nit, les matinades de cada dia, fins a les 7 h

Hits & Tweets, de dilluns a divendres de 12 h a 16 h

Més enllà dels estels, de dilluns a divendres de 21.30 h a 23 h

Fórmula Jazz, els dissabtes de 15 h a 18 h

Fórmula Estel, els diumenges de 15 h a 18 h

Deixa't seduir per la música de Ràdio Estel

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play